

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte
Pirmsskolas un sākumizglītības nodaļa

Profesionālā bakalaura studiju programma
“Pirmsskolas un sākumskolas skolotājs”

ALISA HARTMANE

**Viedierīču izmantošana lasītprasmes veicināšanai
pirmsskolā 3. izglītības posmā**

Bakalaura darbs

Darba vadītājs

Profesore	Dr. psych.	Tija Zīriņa	
Akadēmiskais amats	Zinātniskais / akadēmiskais grāds	Vārds, uzvārds	Paraksts

---

KULDĪGA 2021

Saturs

Ievads.....	5
1. Lasītprasmes apguve pirmsskolā 3. izglītības posmā	6
1.1. Lasītprasmes apguves procesa raksturojums	8
1.2. Lasītprasmes veicināšanas metodes un paņēmieni pirmsskolā.....	10
2. Viedierīču izmantošana lasītprasmes apgūvē pirmsskolā.	13
2.1. Viedierīču izmantošanas iespējas pirmsskolas izglītības iestādēs	16
2.2. Pieejamās lasītprasmi veicinošās vietnes un to mērķi.....	18
3. Pētījums par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanā pirmsskolā 3. izglītības posmā	22
3.1. Pētījuma veikšanas metodes, organizācijas paņēmieni	23
3.2. Pētījuma grupas apraksts.....	27
3.3. Pētījuma norises apraksts	32
3.4. Pētījuma rezultātu analīze	44
Secinājumi	46
Priekšlikumi	47
Izmantotā literatūra.....	49
Pielikumi.....	52

Anotācija

Bakalaura darba temats “Viedierīču izmantošana lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā”.

Darba izvirzītais mērķis: Pētīt un praktiski pierādīt viedierīču efektīvas izmantošanas iespējas lasītprasmes apgūvē pirmsskolā 3. izglītības posmā.

Mērķa sasniegšanai tika izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Analizēt lasītprasmes apgūves nosacījumus pirmsskolā 3. izglītības posmā.
2. Apzināt lasītprasmes veicinošu viedierīču izmantošanas iespējas pirmsskolas vecumā.
3. Veikt pētījumu par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā.
4. Sniegt priekšlikumus pedagogiem viedierīču izmantošanā lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā.

Darba pirmajā nodaļā autore analizē lasītprasmes apgūves procesu pirmsskolā, apzin metodes un paņēmienus, lai sekmētu lasītprasmi pirmsskolas 3. posmā.

Darba otrajā nodaļā autore izanalizēja viedierīču izmantošanas iespējas lasītprasmes apgūvē pirmsskolā, kā arī kādas ir šobrīd pieejamās vietnes, lai veicinātu, sekmētu vai pilnveidotu lasītprasmi 3. pirmsskolas izglītības posmā, kas ir svarīgi, lai turpinātu mācības sākumskolā.

. Pētījuma praktiskajā daļā autore parādīja iespējas, kā var integrēt digitālas tehnoloģijas mūsdienīgu pirmsskolas pedagogijā, lai pilnveidotu pedagoga darbu sasniedzot noteiktus mērķus.

Pētījuma laikā tika apstiprināta autoras izvirzītā hipotēze - Ja ikdienas lasītprasmes apmācībās pirmsskolā 3. izglītības posmā izmantos viedierīces, tad notiks sekmīgāka lasītprasmes apgūves dinamika.

Un izstrādāti priekšlikumi pedagogiem lasītprasmes veicināšanā izmantojot viedierīces.
Atslēgas vārdi: viedierīces, lasītprasme, vietnes, sekmēšana.

Darba apjoms 51 lpp., Darba struktūru veido ievads, trīs nodaļas, apakšnodaļas, secinājumi, ieteikumi un literatūras avotu saraksts. Izmantoti 33 informācijas avoti.

Annotation

The theme of this bachelor thesis is “Using smart devices to promote literacy in the third stage of pre-school education”.

The goal of this thesis is to research and obtain practical evidence on effective usage of smart devices to promote literacy in the third stage of pre-school education.

In order to achieve this goal, the following tasks were set:

Analyse the rules of literacy acquisition in the third stage of pre-school education

Study usage of smart devices that would encourage literacy among pre-schoolers

Do a research on the usage of smart devices in order to promote literacy in the third stage of pre-school education

Present suggestions to teachers about usage of smart devices to promote literacy in the third stage of pre-school education.

In the first chapter author analyses the literacy process in pre-school, studies methods and tools to provide literacy in the third stage of pre-school education.

In the second chapter the author analysed the possibilities of using smart devices to promote literacy in pre-school, as well as currently available websites in order to promote, help and improve literacy in the third stage of pre-school education, that is important in order to continue studies in primary school.

In the practical part of the research author shows possibilities, how to integrate digital technologies in modern pre-school pedagogy in order to improve the work of a teacher and achieve certain goals.

In the course of research author gained a confirmation to her proposed hypothesis - if in everyday literacy lessons in the third stage of pre-school education teachers used smart devices, the dynamics of literacy would be more effective.

Author also developed suggestions to teachers for promoting literacy using smart devices.

Key words: smart devices, literacy, websites, promote.

The volume of this bachelor thesis is 51 pages. The structure of this thesis is made of introduction, three chapters, sub-chapters, conclusions, suggestions and a list of literature. There are 33 sorts of information used in this bachelor thesis.

Ievads

Latvijā strauji izglītībā arvien vairāk ienāk digitālās tehnoloģijas, viedierīces un to izmantošana izglītības procesā. Jaunākie pētījumi liecina, ka viedierīces arvien vairāk tiek izmantotas jau pirmsskolas vecumā. Mobilo sakaru operatora “Tele2” un pētījuma centra “SKDS” pētījuma dati liecina, ka 50% bērnu vecumā no 2-4 gadiem jau lieto viedierīces. Taču, kā norāda vecāki, gados jaunākajiem bērniem pašiem savu viedierīču nav. Apkopotie dati liecina, ka Latvijā bērns pie personīgās viedierīces tiek septiņu gadu vecumā, un vidēji dienā viens bērns viedierīces izmanto 3 stundas un 46 minūtes. Kopumā 77% bērnu jau ir sava viedierīce – visbiežāk tas ir viedtelefons un dators. (Tele2 un SKDS, 2021). Bieži vien galvenais iemesls kuru min vecāki, kāpēc iegādājas viedierīces ir, lai bērnu varētu sazvanīt, kā arī nepieciešamība izmantot e-klasi. Pēdējos gados arvien biežāk nepieciešamība pēc viedierīces ir arī attālināto mācību dēļ.

Lai arī pēc statistikas datiem autore secina, ka pirmsskolas vecumā bērniem nav savas viedierīces, tomēr tiek lietotas vecāku, ģimenes kopējās viedierīces gan izklaidei, gan saziņai, kā arī, lai izglītos un pilnveidotu savas digitālās prasmes.

2021. gada maijā veiktajā pētījumā, kuru organizēja “Centrs Dardedze”secināts, ka vecumā no četriem līdz astoņiem gadiem gandrīz 82% bērnu dienā ekrānierīces lieto līdz trim stundām, savukārt 1% tās neizmanto nemaz. Divreiz vairāk, jeb 2% šajā vecumā esošo bērnu ekrānierīces lieto vairāk kā piecas stundas dienā. (Centrs Dardedze, 2021).

Autore saprot, ka pirmsskolas vecuma bērniem šķiet interesanti izmantot viedierīces un vēlas izpētīt viedierīču efektīvas izmantošanas iespējas lasītprasmes apguvē pirmsskolā 3. izglītības posmā.

Pētījuma objekts: pedagoģiskais process pirmsskolā.

Pētījuma priekšmets: bērnu lasītprasme.

Pētījuma mērķis: pētīt un praktiski pārbaudīt viedierīču efektīvas izmantošanas iespējas lasītprasmes apguvē pirmsskolā 3. izglītības posmā.

Pētījuma jautājums: Kāda ir viedierīču mācību materiālu izmantošanas pedagoģiskajā nozīme obligātās pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai lasītprasmes sekmēšanā.

Pētījuma uzdevumus:

1. Analizēt lasītprasmes apguves nosacījumus pirmsskolā 3. izglītības posmā.
2. Apzināt lasītprasmes veicinošu viedierīču izmantošanas iespējas pirmsskolas vecumā.
3. Veikt pētījumu par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā.

4. Sniegt priekšlikumus pedagogiem viedierīču izmantošanā lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā.

Pētīšanas metodes: teorētiskā – literatūras, pētniecisko, zinātnisko rakstu analīze

Empīriskā – pedagoģiskais vērojums, vecāku anketēšana, pedagoģiskā izmēģinājumdarbība.

Pētījuma bāze: Pirmsskolas izglītības iestādes 3. posma 22 izglītojamie.

1. Lasītprasmes apguve pirmsskolā 3. izglītības posmā

Lasītprasmi bērni sāk apgūt jau 1. Izglītības posmā pirmsskolā, tā turpinās visos 3 izglītības posmos. Pirmsskolā bērns tikai uzsāk veidot savu izpratni par valodu, kas ir secīga un pilnveidojama tālāk skolā. 3. Izglītības posmu pirmsskolā noslēdzot, vadoties pēc vadlīnijām un programmas, bērnam plānotais sasniedzamais rezultāts valodas struktūras vienībā tie jāapgūst. Lai iemācītos lasīt un rakstīt, vispirms bērnam jāiemācās saklausīt un pareizi izrunāt skaņas. Skolotājas strādā ņemot vērā metodiskos ieteikumus, paņēmienus, kā arī ikdienā izmanto arvien vairāk viedierīces. Latvijā lasītprasmes attīstības vērtēšanas kritēriji plānoto sasniedzamo rezultātu veidā ir noteikti „Valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās” (Valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijas, 2012), kā arī ir norādīti „Integrētajā mācību programmā sešgadīgiem bērniem” (Integrēta mācību programma sešgadīgiem bērniem, 2012) un „Pirmsskolas izglītības mācību satura programmā”. Izvērtējot valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās un integrētajā mācību programmā sešgadīgiem bērniem, uz lasītprasmes attīstību attiecināmos apgūstamos rezultātus, es secinu, ka tiek akcentēta lasīšanas tehnika, kur iekļauta burtu pazīšana, vārdu un teikumu lasīšana, kā arī lasītā satura izpratne. Tādējādi skolotāji tiek orientēti uz to, ka pirmsskolā bērniem ir jāiemācās izlasīt un saprast izlasīto atbilstoši savam augstākajam zināšanu un spēju līmenim.

Tiek veikti pētījumu par lasīšanas prasmēm pirmsskolā. Lai secinātu, kad labāk uzsākt lasīt mācīšanu, tad vadoties pēc starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma sanāk, ka zemāki sasniegumi lasītprasmē ir skolēniem, kurus vecāki sāka mācīt lasīt 5 gadu vecumā. Bet vēl joprojām gribas akcentēt, ka lasīt mācīšana ir individuāls process un tā pamatā ir vēlme lasīt. Vēl ievērojamākas atšķirības ir skolēniem, kurus vecāki sāka mācīt tikai 6 vai 7 gadu vecumā. Augstāki sasniegumi ir skolēniem, kuru vecāki uzskata, ka galvenais atbildīgais par lasītprasmi ir vecāki vai pats bērns, nevis tikai izglītības iestāde. (Izglītības un zinātnes ministrija, 2019).

Pēc skola 2030 programmas bērniem vēlams 3. Posmu noslēdzot sasniegt noteiktus sasniedzamos rezultātus lasītprasmes apgūvē:

- Atšķir un nosauc skaņas vārdā;
- Pareizi izrunā visas skaņas;
- Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu;
- Lasa vārdus, saprot izlasīto. (skola2030 programma)

Katru dienu bērni mācās pareizi izrunāt latviešu valodas skaņas un iepazīst drukātos, vēlāk arī iespiestos un rakstītos latviešu alfabēta burtus. Mācību vidi rada skolotājs kopā ar bērniem, jo jēgpilni mācīties lasīt ir ar nozīmi, ar vajadzību ne tikai skolotājam, bet arī bērnam. Skolotāja uzdevums pirmsskolā ir radīt bērnam atbilstošu vidi, kas rosina uz lasīšanu katrā ikdienas situācijā. Lai bērns lasītu īsus, ikdienas situācijās un mācību procesā biežāk lietojamus vārdus skolotāja rada vidi, kas sekmē šo vēlmi izvietojot burtus bērna acu augstumā, piestiprinot pie lietām vārda nosaukumu, piem. spogulis, durvis, plaukts utt. Darba autore iedvesmojoties no citiem kolēģiem pieredzes apmaiņas programmās burtus izvietoja arī uz kāpnēm, lai bērns nākot uz bērnudārzu kopā ar vecākiem tos netiešā veidā apgūst, kā arī dodoties pastaigā pievērs tiem uzmanību kopā ar grupas skolotāju un pārējiem grupas bērniem.

Savukārt Andrew Mi Lee uzsver, ka lai saprastu ko tu pats lasi, ir jāsaprot lielākā daļa no vārdiem tekstā, tāpēc liela loma pirmsskolā ir vārdu krājumam. Bagātīgs vārdu krājums ir veiksmes atslēga uz jēgpilnu lasītprasmes apguvi. (Andrew Mi Lee, 2016)

Sandra Zariņa no māci un mācies latviešu valodu portāla apkopojusi informāciju par lasītprasmi un tās attīstības īpatnībām pirmsskolā. Lasot autores pētījumu nākas piekrist uzskatam, ka lasītprasme tiek uzskatīta par vienu no svarīgākajām prasmēm cilvēka dzīvē ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā, kā arī svarīgākais posms lasītprasmes apgūšanai tiek uzskatīts tieši pirmsskolas vecums. Diemžēl, Latvijā ir maz zinātniskās literatūras, kurā par lasītprasmes attīstību tiktu runāts atbilstoši 21. gadsimta izstrādātajām vadlīnijām.

Medlicott uzskata, ka lasītprasme nav fonētikas un gramatikas mācīšana, bet gan bērnu interešu un iztēles piesaistīšana, dažādu veidu meklēšana, kā saistīties ar paša bērna iekšējiem piedzīvojumiem. (Medlicott, 2018)

1.1. Lasītprasmes apguves procesa raksturojums

Eiropas Komisijā uzsvērts, ka lasītprasme ir pamatprasmju apguves un mūžizglītības nosacījums, tādēļ nepieciešams izstrādāt jaunas stratēģiskas programmas pamatiemaņu, konkrēti, lasītprasmes apguvei agrīnā vecumā (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2010).

M.Rozenfelde sadarbojoties erasmus programmā ar 5 valstu pārstāvjiem secinājuši, ka lasītprasmi iedala 3 posmos:

1. Logogrāfijas posms, kad bērns nodibina skaidras saiknes starp mutvārdu un rakstu valodu. Lai to izdarītu, ir nepieciešama palīdzība vai cita cilvēka starpniecība, kas var lasīt un iepazīstināt viņu ar šādu saikņu izveidi. Logogrāfijas posmā bērns joprojām nespēj atšifrēt vai segmentēt grafisko secību, kaut arī viņš jau var atšķirt burtus, ko ir iemācījies, tāpat kā vārdus - 32 logotipus. Tas maldina un liek dažiem cilvēkiem domāt, ka bērns jau spēj lasīt, ejot cauri šim posmam. (Rozenfelde, 2017.)

2. Alfabētiskais posms, kad bērns uzzina, ka vārdi sastāv no elementiem vai skaņas vienībām un to grafiskiem attēlojumiem. Tas ļauj viņam segmentēt skaņu secību un saistīt fonēmas ar to atbilstošo pareizrakstību. Tas ir fonoloģiskās apziņas veidošanās laiks, kad bērns sāk saprast, ka runātais vārds sastāv no skaņu secības. Šīs skaņas attēlo grafēmas.

3. Ortogrāfijas posms ir noslēdzošais posms pirmsskolā. Vēlams, lai bērni sekmīgi pārvar alfabētisko posmu, jo tas nepieciešams, lai lasīšanas temps 3. Izglītības posma noslēgumā būtu pietiekošs skolas gaitu uzsākšanai. Ortogrāfiskajā posmā bērna uzmanība būtībā ir vērsta uz lasītā teksta satura nozīmi, izpratni. (Rozenfelde, 2017)

R.Kaņepēja raksta savā grāmatā, ka lasīšanas sākums ir skaņu pasaules uztvere, jo bez šīs uztveres bērnam iesākt lasīt ir ļoti grūti vai pat neiespējami. Lasīšanas uzsākšanai ir dažādas metodes, bet pats galvenais ir interese un vēlēšanās lasīt. K.Rodžerss uzsver, ka pirmā uzmanība jāvirza uz to, ko cilvēks pats uztver. Tā pat svarīga ir arī iepriekšējā pieredze, cik bieži ikdienā bērns ir redzējis burtus apkārtējā vidē, cik daudz apkārtējie runā par burtiem un izmanto tos ikdienā. Lai sekmētu bērnu pieredzi pieaugušajam, gan vecākiem, gan skolotājiem, ir jāsniedz ieskats burtu pasaulē pievēršot bērna uzmanību burtiem, ļaut atrast tādu pašu, pagatavot burtu pēc saviem ieskatiem. (Kaņepēja, 2003).

V.Kalniņa un Dz.Skrube jau 1990.gadā izstrādāja punktus pēc kuriem vadoties veiksmīgi apgūt lasītprasmi, kas ir aktuāli un atbilst pirmsskolas programmas metodiskajiem ieteikumiem:

“Pievērst bērna uzmanību burtiem vispār.

Atrast tādu pašu veidojumu (burtu).

Pagatavot burtu – rotaļlietu katram bērnam atbilstoši bērna vārda pirmajam burtam.

Atrast noteiktu burtu lielā daudzumā avīzes tekstā.

Atrast vārdu kartītes, kuras sākuma burts ir.

Atrast vārdu kartītes kurās ir noteikts burts...

Atpazīst savu burtu dažādu burtu vidū.

Atrast burtam draugus, kurus tu pazīsti.

Atrast burtus vārdam, kuru es rādu, salikt vārdu.

Salikt vārdu, kuru es nosaucu.

Uzkrāt pasaku personāžu nosaukumu kartītes.

Uzkrāt pasaku nosaukumu kartītes.

Izveidot burtu trafaretu komplektus katram bērnam individuāli.

Izveidot darba lapas dažādu burtu atrašanai un savienošanai.

Uzrādīt īsu tekstu kartītes bērnam individuālai lasīšanai.

Atrast lasītajam vārdam atbilstošu attēlu.

Atrast lasītajam teikumam attēlu.” (Kaņepēja,2003).

Lasītprasmes apguves process ir secīgs, nepārtraukts un uz nemītīgu attīstību tendēts.

Vairāki autori ir vienisprātis, ka galvenais, lai burtu apguves procesā būtu iesaistītas visas maņas. Tāpēc izšķirt svarīgāko posmu lasītprasmei ir neiespējami, jo bērns jau piedzimstot apgūst prasmes, lai veicinātu stāstīt prasmi, lasītprasmi. Par agrīnā bērna attīstību un attīstības nepieciešamību kustībā daudz raksta M.Montessori savās grāmatās. Burtu pazīšanu nostiprina ar dažādu paņēmieni palīdzību. Svarīgi ir tos pareizi saklausīt un atpazīt to grafisko attēlu, savilkt tos kopā zilbēs.

Marija Montessori savā grāmatā daudz raksta par bērna apziņu, kustībām, sīko motoriku kas ir kā pamats lasītprasmes apguvei. Šī tendence, ka bērns lasītprasmi apgūst veiksmīgāk, ja ģimenē jau no mazotnes bērnam tiek piedāvātas dažādas aktivitātes, kas sekmē sīkās motorikas trenēšanu, kas atbild par runas un vēlāk arī lasītprasmes sekmēšanu tiek plaši aprakstīta un pētīta tieši M.Montessori mācībās un grāmatās. Uzsvars tiek likts uz skaņu apguvi, jo ir interesanti, ka nepieciešamas tik maz skaņas, lai izveidotu tik daudz vārdu. (Montessori, 2019).

Turpinot tēmu par daudzpusību, kas ir ļoti svarīga pirmsskolas lasītprasmes apguves procesā, par to norāda arī Hadaņonaka: “Pirmsskolā, gatavojoties skolai, nenoliedzami svarīga ir lasītprasmes un rakstītprasmes apguve, kas ir ilgstošs process, kurā sekmējama ne tikai burtu

apguve un skaņu diferencēšanas māka, bet veicināma arī sīkās motorikas māka.” (Hadaņonaka, 1999).

Pētot un lasot ārzemju literatūru apliecina, ka bērnu lasītprasmes pieredze un prasmes, ko viņi iegūst pirmsskolā, ir pamats bērnu vēlākajiem lasīšanas sasniegumiem. Ir pierādīts, ka bērnu agrīnās lasīšanas prasmes pirmsskolā un sākumskolā ir saistītas ar lasītprasmi un sasniegumiem vēlāk sākumskolā, pamatskolā, kā arī vidusskolā. Tā kā agrīnās lasītprasmes prasmēm ir izšķirošā loma attiecībā uz vēlākiem lasīšanas sasniegumiem, tad īpašu uzmanību lasītprasmei un gribēšanai, patikai piešķir tieši pirmsskolā. Nav noslēpums, ka gan vides faktori, gan individuālās bērna īpašības ietekmē bērnu attīstību. Vides iekārojums, kas sekmē interesi, pieejamas grāmatas un bērnu individuālajām īpašībām (piemēram, bērnu interese par kādu konkrētu tēmu), spēlē vērā ņemamu lomu bērnu turpmākajos akadēmiskajos sasniegumos. (Baroody, Diamond, 2014)

Skolas 2030 daudz raksta un runā par vides iekārtošanu, kas sekmē lasītprasmi. Videi jābūt aktuālai, vizuālajiem attēliem, burtiem, zīmējumiem izvietotiem bērna acu augstumā. Vebināros par šo tēmu vienmēr akcents tiek likts uz bērnu vēlmēm un vajadzībām.

1.2. Lasītprasmes veicināšanas metodes un paņēmieni pirmsskolā

Lai sekmīgi apgūtu lasītprasmi viedierīces, pedagogam noteikti jāņem vērā dažādi ieteikumu kā apgūt lasītprasmi. Ar kādām skaņām veiksmīgāk uzsākt mācības. Tāpēc autore izzina dažādas metodes un iesaka ikkatram pedagogam to darīt pirms uzsāk lasītprasmi pirmsskolā ar viedierīcēm. Viedierīce ir tikai rīks ar kuru darbojas bērns un pedagogs, bet svarīgi ir saprast kā veiksmīgāk sākt lasīšanas procesu, lai bērnam būtu vieglāk, saprotamāk.

Pirmsskolas apmācības mērķis – bērna sagatavošana skolas gaitām, izglītības apguvei. Savulaik tika uzskatīts, ka pirmsskolā iepazīst tikai skaņu pasauli kas ir pamats bērna lasītprasmes veidošanai, bet strādājot ar pirmsskolas programmu un tālāk jau salīdzinot ar nepieciešamajām prasmēm, zināšanās sākumskolas 1. Klasē saprotams, ka lasītprasmes pamati jāapgūst jau pirmsskolā, lai skolā to turpinātu pilnveidot.

Kad pieaugušie lasa, viņiem šī prasme šķiet vienkārša. Bērnam tā ir jauna pasaule, un, lai kļūtu par prasmīgu lasītāju, ir nepieciešamas vairākas secīgas darbības. Ir jāiemācās divas svarīgas lietas: atšifrēt – salasīt iespiesto tekstu (pārvērst secīgos burtus pazīstamos vārdos) un otra – saprast

uzrakstītā jēgu. (Tūbele, 2008). Viedierīcēs spēlējot dažādas spēles vai pildot darba lapas ir svarīgi, lai katram uzdevumam ir jēga, informācija ir jēgpilna, secīga un bērnam saistoša.

Lasīt mācīšanu var veikt ar dažādām metodēm, taču vispirms jārosina bērna interese par lasīšanu un tās nozīme turpmākajā izglītībā un attīstībā. Bērns jāiepazīstina ar burtiem, iesākumā netieša veidā, bet vēlāk jau apzinātā un uz attīstību tendētu. (Golubina, 2007).

Kā raksta R. Kaņepēja - lasīšanas sākums ir skaņu pasaules uztvere. Viena no metodēm, kas sevi ir pierādījusi ir analītiski sintētiskā skaņu metode, bet tā nebūt nav vienīgā, ko apliecina arī citi literatūras avoti. (Kaņepēja, 2003)

Lasīšanas procesā bērnam praktiski jādarbojas ar skaņu pareizu lietošanu, tāpēc skaņu izpratne ir svarīgākā, lai uzsāktu lasīšanu. Viena no metodēm kādā secībā apgūt skaņas ir aprakstīta Veltas Golubinas grāmatā rakstīts, ka – sāk ar patskaņiem, tad pievieno līdzskaņus un visbeidzot divskaņus. Latviešu valodā tos iedala šādi:

- Patskaņi – a,e,i,u,o
- Līdzskaņi – b,c,d,f,g,k,l,m,n,,p,s,r,t,z (ietilpst arī mīkstās skaņas)
- Divskaņi: ai, au, ei, ie, oi, iu, ui.

Skaņu saklausīšanā un to tīrrunas veidošanā ieteicams ievērot noteiktu secību. Vispirms vingrinās saklausīt garos patskaņus, tad divskaņus, tad gari izrunājamus līdzskaņus un tikai tad visus pārējos patskaņus un līdzskaņus. Pieredze rāda, ka lasīšanas prasme sekmīgi veidojas, ja tā tiek balstīta uz analītiski sintētiskās skaņu metodes elementiem. (Golubina, 2007).

Lasīšana, nepazīstot burtus.

Netiešā lasītprasmes veidošana sākas jau 1. un 2. Pirmsskolas izglītības posmā. Lai izkoptu lasīšanas mehānismu, jāsaik ar skaņas apzīmējošo simbolu izmantošanu, taču jāņem vērā, vai bērns tam jau ir pietiekami sagatavots un ir interese par lasīšanu.

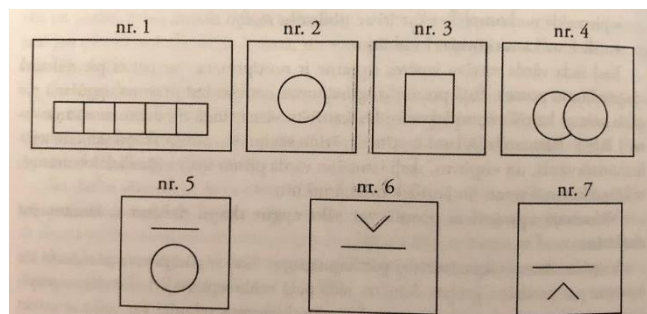
Noskaidro un apgūst:

- Kādas skaņas ietilpst vārdā;
- Vingrinās to tīrrunā;
- Nosaka skaņu skaitu vārdā,
- Piemeklē no komplekta kartīti ar atbilstošu rūtiņu skaitu.
- Uzliek uz katras rūtiņas kvadrātiņu.
-

Nākamā apmācības posmā var sākt apgūt skaņu dalījumu, izmantojot simbolus.

Skaņu analīzes un netiešās lasītprasmes sekmēšana, darbojoties ar skaņu simboliem.

Izmantojot dažādus vingrinājumus ar kartīšu komplektiem, vingrinām “lasīt” vārdus, pēc tam teikumus sākot ar īsajiem vārdiem un vienkāršiem teikumiem. Ar šīs metodes palīdzību, xarba autore uzskata, ka var veiksmīgi apgūt patskaņus, līdzskaņus, dicskaņus. Svarīgi, lai garie un īsie patskaņi, līdzskaņi tiktu apzīmēti ar dažādām krāsām – sarkanu un zilu.

2.1. Attēls (Attēlu kartītes lasītprasmes veicināšanai)

Kartīte nr.1 Ar priekšmeta, lietas vai dzīvas būtnes attēlu.

Kartīte nr.2 (īsa patskaņi), 3 (līdzskaņi) un 4 (divskaņi) attēlo skaņu simbolus (īsie patskaņi ar sarkanu apli)

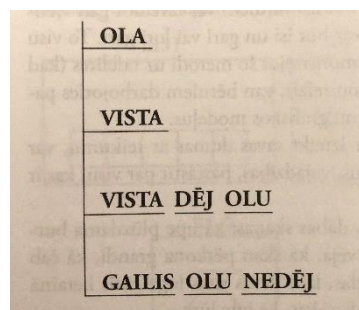
Kartīte nr.5 (garais patskaņi), 6 (šņācošais līdzskaņi) un 7 (mīksti izrunājamais līdzskaņi) pievieno, kad ir apgūta izpratne par patskaņiem, līdzskaņiem un divskaņiem un praktiski turpinās lasīt mācīšana neprotot burtus.

Vārda un teikuma grafiskā attēlošana.

Kad skaņas vārdos bērni apguvuši izlikt, saklausīt, tad var ierādīt vārda un teikuma grafisko attēlošanu, kas veido izpratni par vārda un teikuma garumu.

Paraugā redzamā vārdu un teikumu grafiskā modelēšana

ļauj bērnam uzskatāmi apgūt izpratni par vārdu un teikumu atšķirīgo garumu.

Attēls nr.2.2. Grafiskās modelēšanas darbības paraugs.

Vārdu dalīšana zilbēs.

Ar šo metodi bērns apgūst prasmi vārdu dalīt zilbēs, noteikt zilbju skaitu vārdā. Šajā metodē bieži izmanto plaukstu pieliekot vārda izrunas laikā pie zoda, kuru kustības parāda zilbju skaitu vārdā.

Darba autore apkopojot šīs metodes secina, ka viens no pamata uzstādījumiem ir bērna intereses, bet ne mazāk svarīgs lasot un darbojoties ar viedierīci ir burtu un skaņu apguves secīgums.

2. Viedierīču izmantošana lasītprasmes apgūvē pirmsskolā.

T.Kerija un A.Rudnika izstrādājušas 12 ieteicamos pamatprincipus, kas vecākiem jāņem vērā ļaujot pirmsskolēnam izmantot viedierīces. Daži no tiem noteikti jāņem vērā arī skolotājām izmantojot lasītprasmes apgūvē. Pirmkārt, ierobežot ekrānlaiku. Un bērnam skaidri jāzina cik ilgs tas ir. Otrkārt, skolotāja rāda labu piemēru. Treškārt, viedierīcei nav jābūt kā elektroniskajai auklei, bet laikā, kad bērns darbojas ar viedierīci, skolotājai ar viņu jāsarunājas un ja nepieciešams, jāiesaistās, lai bērns redz, ka tehnika tiek lietota mācībām, ne izklaidēm. (Kerija, Rudnika, 2020).

Ir pieejami vairāki zinātniski raksti, grāmatas, pētījumi par to, ka jauno tehnoloģiju izmantošana sekmē apgūt lasītprasmi un rakstītprasmi. Pētījumos tika atklātas likumsakarības starp lasītprasmi un digitālo tehnoloģiju izmantošanu un izteikti vairāki apgalvojumi:

Vairākos pētījumos tiek uzsvērts, ka bērniem digitālo tehnoloģiju izmantošana mūsdienās ir dabīgs, iedzimts process, kas protams, atšķiras no iepriekšējām paaudzēm. (Kaye, 2017). Autore secina, ka, lai sekmētu radošumu un daudzveidotu paņēmienus lasītprasmes un rakstītprasmes apgūšanai, viens no paņēmieniem ir jaunās tehnoloģijas. Bērniem šis paņēmiens nav svešs un ir pat ļoti saistošs.

Tā pat vairākos pētījumos lasāms, ka bērni nepieciešamās prasmes viedierīču izmantošanā iegūst jau ģimenē, kas sekmē viņu spējas lasīt dažādus digitālos tekstus. Pētījumā, kuru veica jau iepriekš minētais Arnott Levy atklājas, ka šie bērni intuitīvi un brīvi spēj izmantot un pārvaldīt 18 digitālos tekstus pirms apmācībās uzsāk izmantot digitālās ierīces. (Arnott, 2017).

Vēl vienā no pētījumiem pierādījies, pirmsskolas vecuma bērniem, kam tika piedāvāta iespēja apgūt lasītprasmi ar viedierīci tika veicināta sadarbības prasmju attīstība, kā arī sekmēts bērna patstāvīgums. Šajā pētījumā pedagogi atzīmēja, ka viedierīces lietošana palielina bērnu

koncentrēšanas spējas, kuras saista ar motivācijas un neatkarības palielināšanos kā lasīt mācīšanās procesā izmantojot tradicionālā metodes ar grāmatām, žurnāliem, kartītēm. (Arnott, 2017)

Vairākos pētījumos rakstīts, ka digitālā pratība ievērojami uzlabo lasītprasmi, bet šī ietekme nereti ir atkarīga no bērna jau esošā prasmju līmeņa, pieejamās ierīces. Veicot pētījumu pierādījies, ka viedierīces kas sekmē lasītprasmes apguvi vienam bērnam, nenozīmē, ka tā pat sekmēs arī cita bērna lasītprasmes apguvi. Skolotājiem tas noteikti jāņem vērā un jābūt gataviem, ka būs nepieciešams piemeklēt katram bērnam individuālu vietni, viedierīci, izvēloties katram bērnam piemērotāko, kas sekmēs katra bērna individuāli augstāko zināšanu un prasmju līmeni. (Sheehy, Holliman, 2018).

Interaktīvās grāmatu lietotnes mūsdienās tiek uzskatīt par grāmatu versiju, kas var palīdzēt lasītprasmes apguvē. Šīs lietotnes var izmantot, lai rosinātu interesi par lasīšanu, sekmētu prasmi lasīt, kā arī pilnveidot teksta izpratni. Interaktīvās grāmatas nav labākas vai sliktākas kā ierastās, drukātās grāmatas, pat teiktu, ka nav salīdzināmas. Izvēloties grāmatu lietotnes bērniem, ir jāizvēlas tās, kas veicina lasīšanu, nevis tikai ar attēliem, kas vairāk veicina stāstīt prasmi, kas ir pamats lasīšanas uzsākšanai. (Kucirkova, Falloon, G., 2017)

2018. gadā Austrālijā pētnieki, zinātnieki - Zabatiero, Mantilla, Danby, Straker, Edwards veica aptauju, kurā tika aptaujāti 3797 bērnu vecāki kam ir bērni vecumā no viena mēneša līdz 18 gadiem. Šajā pētījumā atklājās, ka aptaujas dalībnieki - vecāki vai bērnu aizbildņi atklājot savus uzskatus, ka viedierīču izmantošanai ir gan pozitīvie, gan negatīvie izaicinājuma aspekti, kas saistīti ar bērnu digitālo tehnoloģiju izmantošanu. Visvairāk viņi saskata pozitīvas perspektīvas digitālo tehnoloģiju izmantošanā un uzskata, ka tas ir ļoti svarīgs aspekts bērnu un vecāku ikdienas dzīvē. Lielākā daļa aptaujāto atzīst, ka digitālo tehnoloģiju izmantošanu redz kā veidu, kā novērst bērnu uzmanību, kamēr paši atrodas darba vietā vai dara ikdienas darbus. Savukārt tik pat liela daļa atzīs, ka viņus motivē tas, ka ierīces novērš bērnu uzmanību, apmāca, trenē disciplinēties, tajā pat laikā viņi arī saredz virkni negatīvos aspektus. Piemēram to, ka bērni var ieslēgties sevī un par bērna fizisko stāvokli. Lielākā daļa vecāku un aizbildņu tomēr ir nobažījušies par digitālo tehnoloģiju potenciālo kaitējumu viņu bērniem, minot bērnu agresivitāti un nepiedienīgu uzvedību. Vecāki izmanto vairākus paņēmienus, kā bērnus kontrolēt:

1. Līdznovērošana (bērns ar ierīci atrodas tuvumā un vecāks var ik pa laikam ieskatīties);
2. ierobežota piekļuve (ierīces atrodas vecākiem pieejamā vietā);
3. Līdzizmantošana (darbojas pie viedierīces kopā ar bērnu). (Zabatiero, Mantilla, Danby, Straker, Edwards, 2018)

Viedierīču izmantošana ir ļoti plaša, bet pieaugušajam jāstāsta, kādiem nolūkiem to izmantot. Laiku pie ekrāniem var pavadīt ļoti dažādi: pasīvi vērojot, aktīvi darbojoties, sazināties ar video vai ziņu apmaiņas palīdzību, kā arī kaut ko radīt. (Kerija, Rudnka, 2020).

Bērniem ir svarīgi ātri iegūt informāciju, viņus raksturo spontānums, tāpēc bieži ir problēmas ilgi koncentrēties uz vienveidīgu darbību. Nākas secināt, ka bērni ir kompetentāki mediju lietošanā nekā viņu vecāki, savukārt vecāki ir kompetentāki dzīves pieredzes jomā. Šāds secinājums radies, jo bērni bieži vien ir nepraktiski ikdienā, piemēram, nemāk sasiet kurpju šņores, nemāk orientēties apvidū, bet lieliski orientējas virtuālajā vidē un digitālajās tehnoloģijās, viedierīcēs. (Rozentāle, 2021).

Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes vadītājas vietniece izglītības jautājumos V.Pole atbalsta digitālo tehnoloģiju izmantošanu pirmsskolā, kaut arī pirms neilga laika tomēr vairāk bija pret to lietošanu, un skaidro, ka “Šodien ne visiem bērniem der tradicionālās metodes un pieejas,”. V.Pole paskaidro moderno tehnoloģiju nepieciešamību pirmsskolā, un apzinās, ka tam ir ne tikai pozitīvie aspekti, bet arī negatīvie. Pie negatīvajiem minot galvenokārt valodas un saskarsmes problēmas. (Pole, 2017). Lai arī vainojams var būt arī viss ģimenes modelis, kurā sarunas ir reti, jo lielāko daļu, kad bērns atrodas mājās vecāki ir aizņemti un bērns laiku pavada vienatnē un nesarunājoties.

Grāmatas “Bērns mācās runāt ģimenē” autore uzsver, ka valoda un bērna apkārtņē esošo cilvēku ieradumi pakāpeniski uzkrājas bērnam. Bērībā gūtā pieredze no ģimenes, saglabājas un uzkrājas visai turpmākajai dzīvei. Bērības pieredze un apkārtējo cilvēku lietotā valoda kalpo par piemēru bērnam. (Irbe, Linenberga, 2015). Darba autore arī uzskata tā pat, jo valoda ir veselums – kuru apgūst dažādos veidos un viens no tiem, ja vecāki nesarunājas noteikti mūsdienās ir viedierīce, kurā klausās pasakas, dziesmas, stāstus un nenoliedzami, pildot interaktīvās darba lapas, spēles arī īsās frāzes, vārdi, kas izskan.

Darba autorei lasot dažādu autoru uzskatus par viedierīču izmantošanu pirmsskolas procesā, tomēr jāmin ārstu, pediatru argumenti ir par to, kādu ietekmi tehnoloģiju izmantošana atstāj uz bērnu veselību. Pediatre, bioloģe Krisa Rouvana uzsver, ka sēdošais dzīvesveids, kas ir visbiežāk saistīts ar viedierīču lietošanu, kuru papildina haotiska maņu stimulācija noved pie tā, ka tiek traucēta bērna attīstība un negatīvi ietekmēta bērna pamatprasmju apguve. Pamatprasmes nepieciešamas uzsākot skolas gaitas un dzīvojot pilnvērtīgu dzīvi. Secināts, ka uzsākot skolu, bērni jau cīnās ar pašdisciplīnas problēmām, uzmanības trūkumu un nespēju lasīt un rakstīt. Darba autore

tikai gust apstiprinājumu savai pārliecībai, ka līdztekus viedierīcēm nepieciešama kustība un jēgpilna viedierīču lietošana, kas sekmē lasītprasmi. (Rouvana, 2015).

Ļoti strauji attīstoties jaunām tehnoloģijām, arvien jaunāks kļūst arī tās lietotājs. Speciālisti satraucas, jo par tehnoloģiju izmantotājiem kļūst jau bērni no divu gadu vecuma. Pēc Latvijas Universitātes profesores pedagoģijā Z. Rubenes teiktā “mūsdienu jaunā paaudze, ko dēvē arī par milēniuma bērniem, atšķiras no iepriekšējās galvenokārt, jau digitālo tehnoloģiju apguves un izmantošanas ziņā. Tam ir gan savi plusi, gan mīnusi.”. Autore uzsver, ka skolotājam, kas izmanto viedierīces mācīšanas procesā nākas apgāzt pieņēmumu, ka viedierīces nav tikai izklaidei, bet arī nopietni mācību instrumenti, kas dod iespēju uzlabot un pilnveidot mācību procesu. (Rubene, 2016)

Ļoti līdzīgi uzskata L.Arnott, ka digitālās tehnoloģijas sniedz potenciālu nodrošināt personalizētās, pielāgotas dažādām vajadzībām un interesēm mācīšanās iespējas, jo katram bērnam ir individuāls attīstības temps. Tas ļoti sasaucas ar jauno kompetenču mērķiem un uzdevumiem. Tā pat viņam ir uzskats, ka ar digitālo rīku palīdzību var veicināt sadarbības prasmes, kritisko domāšanu un līdera prasmju sekmēšanu (Arnott, 2017).

2.1. Viedierīču izmantošanas iespējas pirmsskolas izglītības iestādēs

Sabiedrībā sastopami atšķirīgi viedokļi par viedierīču izmantošanas nepieciešamību lai veidotos lasītprasme. Ir lasāma pārliecība, ka izmantojot viedierīces tās kavē lasītprasmes attīstību (Malahova, u.c. 2014; Tūbele, 2011). Kā arī ir viedoklis, ka viedierīču izmantošana ir līdzeklis, lai daudzveidotu metodes, kā arī veicinātu interesi par lasīšanu. (Juškaite, 2008).

I.Skultes pētījumā “E – grāmata un interaktīvā tāfele. Tehnoloģijas mūsdienu skolā: izaicinājumi, iespējas un aizspriedumi” lasāms, ka mainās skolotāja un skolēna attiecības jebkurā vecumā. 21.gadsimta skolotājam konkurents ir internets un citi informācijas iegūšanas veidi, jo skolēnam tas ir pieejams un skolēns gūtajai informācijai uzticas. Skolotājas uzdevums jau pirmsskolā ir sekmēt bērna radošumu, attieksme pret dažādu tehnoloģiju lietošanu, skolotāja pieredze kuru nodot skolēnam, kā arī jāredz nākotnes vīzija par izglītības attīstību informācijas tehnoloģiju kontekstā. (Skulte, 2012).

Lai arī vecāki paši ikdienā daudz izmanto dažādas digitālas ierīces darba, izklaides, uzziņas un citām nepieciešamībām, nereti piedāvājot arī bērniem tās izmantot, piemēram, skatoties TV multfilmas, kas atrodamas internetā, klausoties mūziku, apskatot attēlus, spēlējot spēles, bet

Izdirdot jēdzienu “digitālās tehnoloģijas pirmsskolās”, daļa vecāku satraucas – vai tas nozīmē, ka bērni vairāk laika pavadīs pie ekrāna? Tā nav, uzskata Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesore Linda Daniela, norādot, ka veiksmīga digitālās kompetences attīstīšana var nozīmēt lieliskas karjeras iespējas nākotnē.

Pastāv uzskats, ka, ieviešot digitālo prasmju apguvi jau pirmsskolā, bērni būs saprātīgāki un zinošāki lietotāji, jo viņiem būs bāze, kurai audzēt klāt jaunas zināšanas un kompetences. Tajā pašā laikā, ja bērns viedierīces sāks lietot tikai sākumskolā, nekas ļauns nenotiks. Vienīgi jāņem vērā, ka var notikt līdzīgs process, kā tas ir ar, piemēram, burtu apguvi. Tie bērni, kuri būs iemācījušies lasīt ātrāk, skolā arī labāk lasīs. Līdzīgi ir ar digitāliem jautājumiem – ja būs bērni, kuri būs ātrāk sākuši apgūt digitālās prasmes, viņi pratīs tās izmantot labāk par vienaudžiem, kuri tik tajā brīdī sāks tehnoloģiju apguvi. Ja tam nepievērš atbilstošu uzmanību, var ciest bērna motivācija un pašvērtējums. Tas nozīmē, ka digitalizācijas procesu ieviešanai visās pirmsskolās ideālā variantā būtu jānotiek līdzīgā līmenī.

Linda Daniela skaidrojot savu viedokli par viedierīču piemērotību bērniem, pamato nepieciešamību pakāpeniski un ar mērķi uzsākt lietošanu. Kad bērna smadzenes attīstās, viņam sākotnēji jāspēj koncentrēties uz vienu lietu, vēlākā vecumā uz divām lietām, tā pamazām kāpinot lietu skaitu uz ko bērns spēt koncentrēties. Viedierīcēs parasti uzreiz ir ļoti daudz lietu un darbību uz ko noturēt uzmanību. Līdz ar to smadzeņu attīstībā nenotiek secīgums. Lietojot telefonus, planšetes, datorus, bērns iemācās ātri kaut ko uztvert, bet tas notiek īslaicīgi. Tomēr, kad bērni mācās un apgūst zināšanas, gan skolotāji, gan vecāki vēlas, lai bērna smadzenes spēj uzkrāt vairāk informācijas kas ir noturīgas. Bet šādā veidā mēs trenējam īslaicīgo uzmanību, fragmentārismu. Lai ierobežotu šādu īslaicīgo uzmanību, tad ir jāievēro noteikts laiks kas tiek pavadīts pie viedierīces. Tikpat svarīgi, ja bērns izmantojot viedierīci apzinās, ko tajā dara. Piemēram, vecāki vai skolotāji var piedāvāt kādu burtu apguves programmu.

Nesen veiktajā pētījumā par muzeju aplikācijām no izglītojošās perspektīvas secināju, ka aplikācijās izglītojošais moments ir ļoti vāji izstrādāts. Jo jābūt ne tikai izklaidējošam faktoram, bet arī uzdevumam, zināšanu pārbaudei, savā ziņā jābūt klāt skolotājam. To pašu var attiecināmu uz pirmsskolas vecuma bērnu, ja nolemjam, ka bērnam nepieciešama planšete burtu vai krāsu apguvei, svarīgi, kas notiek tālāk. Pirmsskolā klāt ir skolotājs, kas māca, līdzdarbojas un saņem atgriezenisko saiti. Diemžēl šobrīd Latvijā ir ļoti maz aplikāciju, ko pirmsskolas pedagogs var jēgpilni izmantot darbā ar bērniem, bet jūtams, ka strauji attīstās šī joma un veidojas jaunas, jēgpilnas uz zināšanu pilnveidošanu tendētas lietotnes. (Daniela, 2020).

Savā pieredzē dalās Silvija Riekstiņa, Ķekavas novada pašvaldības PII “Avotiņš” vadītājas vietniece izglītības jomā, kas jau vairākus gadus iestādē projekta ietvaros aktīvi rosina pedagogus izmantot viedierīces izglītības programmas īstenošanā. Arī S. Riekstiņa atzīst, ka mūsdienās arvien straujāk skolās un pirmsskolās ienāk digitālās tehnoloģijas. Gan bērni, gan skolotāji iegūst informāciju tīmekļa vietnēs, lieto daudzveidīgus digitālos mācību resursus, informācijas komunikācijas tehnoloģijas, dažādas piedāvātās mācīšanās platformas, rada un saglabā informāciju. “Digitālo ierīču un tehnoloģiju izmantošana ir kļuvusi par neatņemamu sastāvdaļu mūsu pirmsskolas mācību plānošanā un īstenošanā, ņemot vērā, ka viens no izvirzītajiem uzdevumiem pirmsskolā ir nodrošināt kvalitatīvu, mūsdienu prasībām atbilstošu pirmsskolas izglītības mācību procesu, izmantojot inovatīvas mācību metodes un digitālās tehnoloģijas.” Tā pat Riekstiņa atgādina, ka pirmsskolā svarīgi atcerēties, ka bērniem digitālās tehnoloģijas ir līdzeklis, kas palīdz viņiem mācīties, un tās neaizstāj praktisku darbošanos, savstarpēju saziņu un sadarbību. (Riekstiņa, 2021).

Projekta “Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrāde inovatīvu pirmsskolas izglītības programmu nodrošināšanai” vadītāja Daina Kājiņa, 2021.gada augustā paziņo, ka ir pabeigta visa pirmsskolām paredzētā jaunā digitalizētā mācību satura izstrāde un aprobēšana 4 Latvijas pirmsskolas izglītības iestādēs. Visiem gribētājiem iegādāties un izmantot ikdienā būs iespēja jau gada beigās. D.Kājiņa uzsver, ka digitālie mācību materiāli ne vien paplašinās aktivitāšu klāstu pirmsskolās, bet arī palīdzēs nodrošināt pirmsskolas ar augstas kvalitātes un mūsdienīgu saturu. Jaunais mācību saturs neprasa lielas investīcijas tehnoloģijās. Pilnībā pietiek ar vienu planšetdatoru pirmsskolas izglītības iestādes grupīnai un projektoru, lai bērnu radītais foto, video un audio saturs būtu gan izgatavojams, gan ērti parādāms visai grupīnai, iemācot bērniem absolūti citu attieksmi pret viedierīcēm. Šāda veida mācīšanās ar viedierīču palīdzību ir noderīga arī bērna prombūtnes, slimošanas vai attālinātas mācīšanās laikā. (Kājiņa, 2021)

2.2. Pieejamās lasītprasmi veicinošās vietnes un to mērķi

Cilvēks, kurš prot lietot tehnoloģijas jebkurai valstij, kura vēlas sasniegt ilgtspējīgu un veiksmīgu attīstību, ir svarīgs. Šodien audzinot jaunu paaudzi pie tā ir īpaši jāpiedomā. Viens no pirmajiem soļiem ir lasīšana, kam ir būtiska loma cilvēka dzīvē. Mūsdienās skolotājiem strādājot ar bērniem, kas daudz laika pavada, lietojot viedierīces ir svarīgs uzdevums meklēt metodes, kā bērnos rast interesi tieši par lasīšanu. Lai kā arī negribētos atzīt, tomēr šodien pedagogs ir digitālā laikmeta pedagogs, kam jāspēj atklāt priekšrocības, ko sniedz tehnoloģijas, tādā veidā uzlabojot

mācīšanās procesu. (Kaban, Karadeniz, 2021).

Viena no vietnēm, kuru ieteicams apmeklēt ir www.drossinternets.lv, jo šeit izvietoti attēli, audio materiāli, video materiāli, kā arī darba lapas, komiksi, krāsojamās lapas, kas sekmē lasītprasmi izpildot uzdevumus.

Apskatāms šeit: <https://drossinternets.lv/lv/materials/listall/berniem> Aitu dzīve.

Animācijas filmu sērijas apskata šādas tēmas: Atkarība no interneta un tehnoloģijām, drošība internetā, interneta etiķete, virtuālā un reālā dzīve, kritiskā domāšana un vērtības, kas saucas ar pirmsskolas programmas laikā apgūstamajām caurviju prasmēm.

Lai arī apskatot šo mājas lapu iesākumā var šķist, ka tā ir sarežģīta un tikai par drošību internetā, tad apskatot pildāmos uzdevumus autore secina, ka dross internets ir tikai temats, bet prasmes, kas tiek apgūtas ir cieši saistītas ar lasītprasmi. Uzdevumos bērnam ir jālasa teksts, jāizsaka domas par izlasīto, jāizdomā turpinājums, kas ir lasītprasmes veicināšanas komponentes.

Materiālu kopas mērķis ir pilnveidot pirmsskolas bērnu un sākumskolas skolēnu izpratni un zināšanas par interneta vidi, tās radītajiem riskiem, drošu uzvedību interneta vidē, kā arī mudinātu domāt par jēgpilnu un samērīgu tehnoloģiju lietošanu ikdienā. Piedāvātie materiāli ir izmantojami, kā atsevišķi elementi vai kā materiālu kopa, lai izvērstu tematu vienas vai vairāku integrētu nodarbību, stundu ietvaros. Materiāli palīdz sniegt zināšanas, pilnveidot bērna izpratni, rosināt interesi, vēlmi diskutēt un apspriest dažādas situācijas.

Interneta vietnē Soma.lv pieejamas interaktīvās darba lapas skaņu apguvei, burta apguvei, zilbju lasīšanai, vārdu lasīšanai, teikuma veidošanai. Šī vietne pieejama reģistrējoties vai pieslēdzoties ar kādu no vietnēm. Pirmsskolā visiem vecākiem ir piekļuve bērna e-klasei un izmantojot e-klasi var pieslēgties neregistrējoties un izmantot visas vietnes priekšrocības.

Mērķis šai vietnei ir papildināt ierastās darba lapas ar interaktīvajām darba lapām, kas bērniem interesantā un saistošā veidā palīdz apgūt burtus, skaņas un lasītprasmi. Šajā vietnē pieejamas ne tikai lapas pirmsskolai, bet pat līdz 12. klasei.

Apskatāms šeit: <https://app.soma.lv/interaktivie-materiali/interactive-material/pirmsskola>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2020" īstenošanai, kā arī integrēšanai mācību stundās, LNB Bērnu literatūras centrs piedāvā metodisko materiālu, kurā tuvāk aplūkotas kolekcijas grāmatas. Izdevums satur nodarbību aprakstus un darba lapas. Ir formulēti mācību mērķi, sniegta papildinformācija, piedāvātas interaktīvas spēles, radošās rakstīšanas un citi mākslinieciskās

pašizpaušmes uzdevumi. Materiāls paredzēts pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem. Apskatāms šeit: <https://mape.skola2030.lv/resources/86>

Projekta mērķis ir nodrošināt Latvijas izglītības pakalpojumu daudzveidību, kas balstīti uz individuālās mācību pieejas attīstību un ieviešanu vispārējās izglītības iestādēs, tādejādi uzlabojot izglītojamo kompetences un mācību sasniegumus.

Pirmsskolas trešajai pakāpei lasītprasmes pilnveidošanai izveidotas astoņas spēles: Atrodi lielo un mazo burtu, Darba lapa – savieno lielo un mazo rakstīto burtu, Ievelc burtu, Izplaukšķini zilbes, Mini mīklas, Sakārto ilustrācijas, Iekrāso vārdus, Kaķis ada zeķes zaķim. Mērķis pirmsskolas 3. Pakāpē šajā vietnē izveidotajām interaktīvajām spēlēm: Saklausa teksta saturu. Saklausa vienkāršu informāciju, pazīstamus vārdus runā vai īsā tekstā. Saklausa un nosauc skaņas īsā vārdā. Saklausa garos patskaņus. Pazīst sev nozīmīgus burtus. Lasa un saprot īsus, sev nozīmīgus vārdus. Veido secīgu stāstījumu par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto. Izsaka domu, skaidro viedokli. Nodod informāciju citiem.

Apskatāms šeit: <https://atbalstsizcilibai.lv/>

Digitālā bibliotēka piedāvā Latviešu valodas apguves spēles, viena no tām "Valodiņa" piemērota pirmsskolas un sākumskolas bērniem, lai iepazītu latviešu valodu, paplašinātu vārdu krājumu un pilnveidotu lasītprasmi. Šajā lapā pieejamas vairākas digitālās spēles burtu, zilbju, skaņu apgūšanai. Piemēram:

“Ar kādu burtu sākas?” Spēle paredzēta pirmsskolas vecuma bērniem. Izstrādātājs: Kidi.lv

“Alfabēts” Spēle pirmsskolas vecuma bērniem alfabēta apguvei.

“Vārdu mīklas”. Spēle pirmsskolas vecuma bērniem, kurā var veidot vārdus.

Izstrādātājs: Latviešu valodas aģentūra.

Apskatāma šeit: <https://lasamkoks.lv/berni/lat/speles/6-valodina>

Māci un mācies latviešu valodu ir ļoti noderīga mājas lapa gan pirmsskolas skolotājam, gan vecajiem, jo apkopoti ne tikai metodiskie ieteikumi, bet arī darba lapas, interaktīvas spēles un galda spēles. Mācību līdzekļu komplekts nodrošina latviešu valodas pamatprasmju, kā arī caurviju prasmju apguvi, sniedz iespēju strādāt ar bērniem individualizēti, piemeklējot dažādus tekstus un piedāvājot daudzveidīgus uzdevumus. Mācību līdzekļu autores ir S.Mickeviča, M.Feklistova, S.Zariņa, L.Krastiņa, L.Valdmane un V.Vaivade.

Izstrādātājs: Latviešu valodas aģentūra.

Apskatāma šeit: <https://maciunmacies.valoda.lv/>

Nu jau vairākus gadus arī pirmsskolā ir zināms termins “attālinātā mācīšanās”, tāpēc skolas 2030 ir izveidojusi metodiskos ieteikumus primāri vecākiem, bet ja nepieciešams arī pirmsskolu skolotājiem apvienoto grupu gadījumā. Mērķis: jēgpilni un saturīgi pavadīt dienas mājās apgūstot pirmsskolā nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas.

Apskatāms šeit: <https://www.skola2030.lv/attalinata-macisanas/pirmsskolai>

Žurnāliste I.Rozentāles raksts pēc intervijas ar LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesores Z.Rubenes, kas vada triju lekciju ciklu “Kā audzināt bērnu informācijas sabiedrībā?” raksta par to, ka bērni dzīvo divās pasaulēs – reālajā un virtuālajā. Darba autore tam noteikti piekrīt un lasot rakstu centās saprast, kā šīs abas pasaules savienot jau pirmsskolā.

Pēc nodaļas rakstīšanas darba autore izdara secinājumus:

1. Šobrīd lielākā daļa pirmsskolā nav tehniski aprīkotas ar viedierīcēm kuras var izmantot bērni, bet lielākajai daļai pirmsskolā ir pieejamas interaktīvās tāfeles, interneta pieslēgums iestādē, kas sekmē viedierīču izmantošanu pirmsskolā lasītprasmes apgūvē.

2. Bieži vien viedierīces izmantojamās vietnes ir vairāk izklaidējošas, kā uz zināšanu un prasmju attīstības sekmēšanu vērstas.

3. Dažādiem autoriem ir atšķirīgs uzskats par to, kā sekmēt lasītprasmi 3. Pirmsskolas izglītības posmā. Ir zināmas un pieejamas dažādas metodes kuras darba autore arī apskatīja, lai veiksmīgi īstenotu lasītprasmi, bet noteiktas secības nav, tāpēc pirmsskolas pedagogs izvēlas savai grupai atbilstošāko, pieejamāko vai aktuālāko secību ievērojot dažus pamatprincipus.

4. Latviešu valodā bez maksas pieejamas nedaudzas lasītprasmi veicinošas mājaslapas, vietnes, kuras nav apkopotas vienkopus, lai skolotāji vai vecāki vaētu izvēlēties savam bērnam piemērotāko.

5. Vairāki rakstu un darbu autori atzīst, ka viedierīču izmantošana lasītprasmes sekmēšanā ir viena no metodēm kuru izmantot pirmsskolā.

6. Ir pieejamas ļoti vērtīgas un jēgpilnas maksas mājas lapas, kas sekmē bērnu lasītprasmi ar viedierīču palīdzību.

7. Attālinātās mācības tiek orgazinētas arī pirmsskolā, tāpēc pēdējā gada laikā tendence izstrādāt interaktīvas darba lapas, kuras bērns ērti var lietot jebkurā viedierīcē, ir strauji augusi, un to pierāda arī projekta skola 2030 pievienotie digitālie materiāli vecākiem un skolotājiem.

3. Pētījums par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanā pirmsskolā 3. izglītības posmā

Ideja par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanā pirmsskolā 3. Izglītības posmā autore guva brīdī, kad sarunājās ar Ventspils augsto tehnoloģiju parka darbinieci D.Lašinski, kura darbojas projektā nākotnes klase. Kā atzīst nākotnes klases projekta izstrādātāji, tad projekta ideja radusies reaģējot uz šī brīža arvien pieaugošo tehnoloģiju klātbūtni visās dzīves jomās un nepieciešamību pēc mūsdienīgām izglītības metodēm. Ventspils Augsto tehnoloģiju parks (VATP) šobrīd izstrādā nākotnes mācību klases ķīmijai, fizikai un matemātikai. (Dita Lašinska, 2020). Lai gan par pirmsskolu šajā projektā netiek runāts, tomēr tika noslēgta vienošanās, ka autores pētījuma nolūkiem arī pirmsskolā varēs izmantot viedierīces, kas paredzētas šim projektam.

Uzsākot šo pētījumu autore nevarēja iedomāties, ka drīzumā mūs skars pandēmija Covid19, kas tikai pastiprinās vajadzību dažāda vecuma bērniem viedierīču izmantošanas nepieciešamību, tai skaitā arī pirmsskolas vecumā.

Par pētījuma realizēšanu tika informēta arī iestādes vadītāja, kas iesākumā uz šo ieceri skatījās skeptiski, jo uzskata tā pat kā M. Montessori, ka bērns apgūt zināšanas caur darbību. Uz klausot darba autores pamatojumu, mērķus un izvirzītos uzdevumus iestādes vadītāja mainīja domas un ar interesi sekoja līdz katam pētījuma solim.

Darba autore uzskata, ka ir nepieciešams pārbaudīt praksē kā darbojas mācīšanās pirmsskolā izmantojot viedierīces, lai varētu izdarīt pamatotus, uz pierādījumiem balstītus secinājumus. Datotika kā mācību priekšmets, kurā apgūst viedierīču un datortehnikas lietošanu, bērni uzsāk apgūt 1.klasē, kas ir 3. Pirmsskolas posmu noslēdzot. Dažādu autoru viedokļi dalās par nepieciešamību uzsāt viedierīču lietošanu jau pirmsskolā, bet darba autore tā arī neatrada nevienu pētījumu Latvijā, kur pirmsskolēni darbojoties ar viedierīcēm spētu argumentēt, ka tas nav nepieciešams un nav jēgpilni.

Pastāv uskats, ka pirmsskolēni viedierīces izmanto izklaidei, kas nenoliedzami tā arī ir, bet darba autore vadās pēc tā, ka bērni informāciju uztver netiešā veidā, kā arī pirmsskolā mācīšanās norit caur rotaļām, spēlēm.

3.1. Pētījuma veikšanas metodes, organizācijas paņēmieni

Pētījuma veikšanas soļi:

1. Apkopojot vecāku domas par viedierīču izmantošanu pirmsskolā lasītprasmes veicināšanai.
2. Veicot izpēti vai viedierīču lietošana sekmē lasītprasmes dinamiku.
3. Apkopojot pieejamās lasītprasmes veicināšanai paredzētās platformas pirmsskolas vecumam.
4. Pētot un salīdzinot bērnu vēlmi lasīt darojoties ar viedierīcēm un grāmatām.

Plānojot kā īstenot pētījumu lasīju par dažādām, pētīšanas metodēm, organizācijas paņēmieniem. Darbā autore izmantos pedagoģisko vērojumu, jo saskaņā ar pirmsskolas vērtēšanas kārtību pedagoģiskais vērojums norit katru dienu. Novērošana ir viena no visizplatītākajām pedagoģisko pētījumu metodēm. Pirmsskolēns visbiežāk savas emocijas nevis izsaka vārdos, bet gan pauž attiesmē pret objektu, cilvēku. Tāpēc bēc bērna emocijām, attieksmi darba autore vadījās izvērtējot bērna vēlmi lasīt darbojoties ar viedierīcēm un grāmatām. Katrā pirmsskolā ir izstrādāta vērtēšanas kārtība, kurā ir iekļauti galvenie vērtēšanas principi, noteikta vērtēšanas forma un aprakstīta vērtēšanas īstenošana ikdienā. Vērtēšanas kārtības izstrādē var palīdzēt Skola2030 pirmsskolas mācību programmas paraugs, kurā tiek piedāvāti mācību sasniegumu vērtēšanas formas, principi un metodiskie paņēmieni. (Skola 2030, 2020). Pamatojoties uz pirmsskolas mācību programmas un iestādes metodiskā darba vadītājas ieteikumiem darba autore izstrādāja vērtējuma lapu katram grupas bērnam, lai apkopotu iegūtos vērojumus. Vērojumu fiksēšana notika brīdī, kad autore pamanīja izmaiņas bērņā, kā arī 2 reizes mācību gadā. Pedagoģiskā vērojuma lapa apskatāma pielikumā nr.1.

Vecāku anketēšana kā vēl viena no metodēm tiks izmantota, jo arī mājās bērni mācās, pavada brīvo laiku, kas ietekmē bērna zināšanu un prasmju attīstības līmeni. Vecāku anketēšana ekonomo laiku un resursus, lai apzinātu viņu domas, uzskatus un principus. Darba autore uzskata tā pat kā Geske, ka anketēšanas laikā salīdzinot ar interviju var gūt atklātākas un ticamākas atbildes. (Geske, 2006). Lai autore īstenotu savu pētījumu, vispirms vecāki tika aptaujāti, lai autorei būtu zināmi bērna ieradumi attiecībā uz viedierīču lietošanu, vecāku nostāja un uzskati par viedierīču lietošanu mācību procesā. Aptaujas anketa pieikumā nr.2. Darba autore anketas jautājumus pakārtoja pētāmajai problēmai. Anketā ir izmantoti divi jautājuma veidi – strukturēti (ar atbilžu variantiem), atvērtā tipa (vecāks izsaka savu atbildi ivērsti).

Lasot dažādus rakstus un grāmatas par viedierīču lietošanu pirmsskolas vecuma bērniem, nākas secināt, ka vecāki dalās divās daļās par to, vai viņu bērnam ir nepieciešama viedierīce. Kā arī vecāku sapulcē autore darīja zināmu sava pētījuma mērķi, uzdevumus un vecāki aizpildīja piekrišanas veidlapu, kas apliecina, ka autore var izmantot viedierīces pedagoģiskajā izmēģinājumdarbībā un apkopt gūtos datus bakalaura darba vajadzībām. Veidlapa pielikumā nr.3.

Pedagoģisko izmēģinājumdarbību autore veica arī divus mācību gadus – 2018/2019.m.g., kā arī 2019./2020.m.g. Sadarbībā ar Ventspils Digitālā centra direktori un projekta “Nākotnes klase” koordinatori tika noslēgta vienošanās, ka katru otro nedēļu Ventspils Digitālais centrs “XXX” izglītības iestādes Y grupai piešķirs 22 planšetdatorus, lai autore varētu veikt pētījumu Viedierīču izmantošana lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā. Darba autore pētījuma laikā pamatā izmantoja planšetdatorus, interaktīvo tāfeli, bet vecāki planšetdatoru un viedtālruņus. Viedtālruņi ir pieejami ikvienam no vecākiem, to vecāki apstiprināja vecāku sapulcē, tādēļ no vecāku puses nebija iebildumu. Pētījuma secinājumus un ieteikumus darba autore nodeva arī projekta “Nākotnes klase” koordinatorei, lai nepieciešamības gadījumā varētu izmantot kā argumentus, lai īstenou vēl vienu projektu pirmsskolas vecumam, kas ir nākotnes plānos Ventspils Digitālajam centram. Vēl viena no viedierīcēm, kuru izmantoja pētījumā iesaistītie bērni, ir Robota bites “Bee-bot” ar kuru palīdzībi bērni apgūst burtus un zilbju, vārdu lasīšanu. Šajās nodarbībās darba autore ieņem vērotāja lomu, jo robota bišu nodarbību vadīšanu uzņemas Ventspils Digitālā centra skolotājas.

Pedagoģiskā izmēģinājumdarbība tika veikta vadoties pēc iztrādātajām vadlīnijām

“10.1. valodu mācību jomā:

10.1.1. valodā, kurā tiek īstenota izglītības programma:

- bērns skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu,
- klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas,
- atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu, jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu,
- saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju, runā lieto dažādas runas intonācijas,
- atšķir un nosauc skaņas,
- skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu,
- lasa vārdus un saprot izlasīto,
- raksta rakstītos burtus.” (Ministru kabineta noteikumi Nr. 716, 2018).

Pedagoģiskās izmēģinājumdarbības laikā darba autore izmantojot viedierīces vairāk uzmanības pievērš tieši skaņu atšķiršanai un nosaukšanai, skaņu apzīmēšanai ar atbilstošu burtu, kā arī vārdu lasīšanai. Lai arī darba autores pētījums ir par lasītprasmi, ne stāstītprasmi, bet autore uzskata, ka tas ir kopums, kuru bērns apgūst pakārtoti un caur stāstītprasmi bērns nodod savas zināšanas arī par teksta vai vārda lasīšanu ar izpratni. Brīva viedierīču izmantošana tiek organizēta vakara cēlienā, kad bērns var izvēlēties kurā no aplikācijām pilnveidot jau esošās zināšanas patstāvīgi.

Pirmsskolā netiek izdalītas konkrētas organizācijas formas, jo zināšanu un prasmju apguve notiek visas dienas garumā jebkurā vietā un laikā. Pirmsskolā netiek izmantota mājas darbu organizācijas forma, bet, ja tiek lūgts kaut ko sagatavot kopā ar vecākiem, tad tam nav obligāts raksturs.

Darba autore saskārās sava pētījuma laikā ar attālinātajām mācībām, kuru laikā vecāki ieņem lielu lomu darba organizācijā, atgriezeniskās saites sniegšanā. Tā kā Latvijas republikā obligātā apmācība tiek noteikta no 5 gadu vecuma (3. Pirmsskolas izglītības posma), kas sakrīt ar pētījuma veikšanas laiku, tad tiem bērniem, kas valstī noteiktās epidemioloģiskās situācijas dēļ tika liegtas mācības klātienē, darba autores uzdotie darbi kas pildāmi mājās, bija obligāti. Lasot mācību metožu, organizācijas formu un līdzekļu izvēles darba autore secina, ka attālinātās mācības tiek nosauktas par e-mācību formu.

Pēc katras bērna darbošanās ar viedierīci autore izdara secinājumus par izveidoto darba lapu un bērna darbību, apkopo datus tabulā, lai, ja nepieciešams veiktu uzlabojumus, atkārtotu šo interaktīvo darba lapu vai spēli vēlreiz. Interaktīvo spēļu, darba lapu uzskaites un izvērtējuma tabula tabula nr. 1. Tabula ir pārskatāma, jo pirms katras darba lapas pildīšanas katrai darba lapai tiek izvirzīts sasniedzamais rezultāts, kas tiek fiksēts. Komentāru sadaļā darba autore veic pierakstus sev, lai plānotu turpmākās darba lapas, pilnveidotu jau izveidotās, kā arī veiktu pašanalīzi nosakot, vai sasniedzamo rezultātu izdevās / neizdevās sasniegt.

Interaktīvo spēļu, darba lapu uzskaites un izvērtējuma tabula:

Tabula nr. 1

Datums	Darba lapas nosaukums	Vēlamais sasniedzamais rezultāts	Izdevās	Neizdevās	Komentāri
05.09.2019.	“Krāsainās lapas”	Nosauc vārda pirmo skaņu un savieno to ar atbilstošu burtu.	x		Veidot lielākus burtus, lai bērnam vieglāk saskatāmi.
06.09.2019.	“Lapas kokā”	Savieno drukāto burtu ar iespiesto mazo burtu.		x	Nepieciešams nostiprināt zināšanas par iespiestajiem mazajiem burtiem, jo bērni nedomāja, bet minēja.
07.09.2019.	“saulītes stari”	Atpazīst burtu J (drukāto, iespiesto, rakstīto mazo un rakstīto lielo).	x		Bērni ar prieku darbojās atpazīna burtus.

Kā jau iepriekš minēju, darba autore veic izvērtējums 2 reizes mācību gadā katram bērnam un salīdzina zināšanu un prasmju attīstību.

Vienai no meitenēm tika novērots, ka nav ilgstoša zināšanu noturība, tāpēc sadarbībā ar pirmsskolas vadītājas vietnieci izglītības jautājumos un logopēdi tika izstrādāts individuālais plāns šai meitenei. Skat. Pielikumā nr.4, kura izstrādē un ikdienas darbā darbojās arī darba autore un meitenes vecāki. Šai meitenei tika izstrādāti individuāli digitālie materiāli, balstoties uz zināšanu un prasmju izvērtējumu, lai sekmētu lasītprasmes izaugsmi un šajā izglītības posmā nepietiekamo zināšanu pilnveidošanu, jauniegūto zināšanu nostiprināšanu. Ir svarīgi, ka katra bērna zināšanas un prasmes tiek pārrunātas ar vecākiem un arī vecāki iesaistās nepiecieamības gadījumā, jo zināšanas, prasmes, kas iegūtas iestādē ir nepieciešams izmantot arī ikdienā ārpus iestādes – kopā ar vecākiem. Vecāki ir tie, kas saviem pirmsskolēniem nodod lietošanā, vai iegādājas viedierīces, tāpēc izskaidrot vecākiem, ko bērns jēgpilni var izmantot šajā vecumā ir ļoti svarīgi un noderīgi. Īstenojot meitenei individuālo plānu darba autore atzīst, kas tas bija ļoti noderīgi, jo sekmēja meitenes zināšanu dinamiku, kas atspoguļojas individuālās lasīšanas izvērtējuma tabulā. Tabulas paraugs piel.nr.1.

3.2. Pētījuma grupas apraksts

Pētījumā piedalās pirmsskolas izglītības iestādes “XXX” Y grupa kuru apmeklē 22 izglītojamie 3. Pirmsskolas izglītības posmā. Tā kā pētījums ir par visu 3. Posmu, tad pētījums ilga 2 mācību gadus – 2018./2019.m.g. un 2019./2020.m.g.

Grupas kopējais apraksts - Y grupu apmeklē 22 bērni, no kuriem 13 meitenes un 9 zēni. Uzsākot pētījumu visi bērni bija pilnus 5 gadus jauni.

Šīs grupas bērnus kā savus pētījuma dalībniekus izvēlējās, jo strādāju ikdienā šajā grupā, visi vecāki ir atsaucīgi un atbalstīja, ka bērni piedalās pētījumā.

Bērni ir zinoši par notiekošo grupā, zina dienas kārtību, lietu kārtību. Līdztekus ikdienas dokumentācijai un vērtēšanas lapām, kritērijiem, izveidoju papildus tabulu ar izvirzītajiem kritērijiem kas nepieciešami pētījuma veiksmīgai norisei. Lai pētījuma rezultātus varētu apkopot, izveidoju aprakstu par katra bērna rakstura īpašībām un zināšanām kas ietekmē lasītprasmi. Kopsavilkums skatāms diagrammā nr.1.

Lai varētu izvērtēt bērna sasnieguma dinamiku pētījuma laikā un noslēgumā, tāpēc darba autore veica lasītprasmes izvērtējumu uzsākot 3.pirmsskolas izglītības posmu.

Izvirzot vērtēšanas kritērijus:

- Saklausa vārda pirmo skaņu. (zila krāsa)
- Saklausa visas skaņas vārdos. (sarkana krāsa)
- Skaņu apzīmē ar tam atbilstošu burtu. (pelēka krāsa)
- Lasa zilbes. (dzeltena krāsa)
- Lasa īsus vārdus. (tumši zila krāsa)

Vērtēšanas līmeņi, kas tiek izmantoti pirmsskolas prasmju un zināšanu vērtēšanā, kas tiek izmantoti arī tabulā, lai atspoguļotu bērnu zināšanas pārskatāmi.

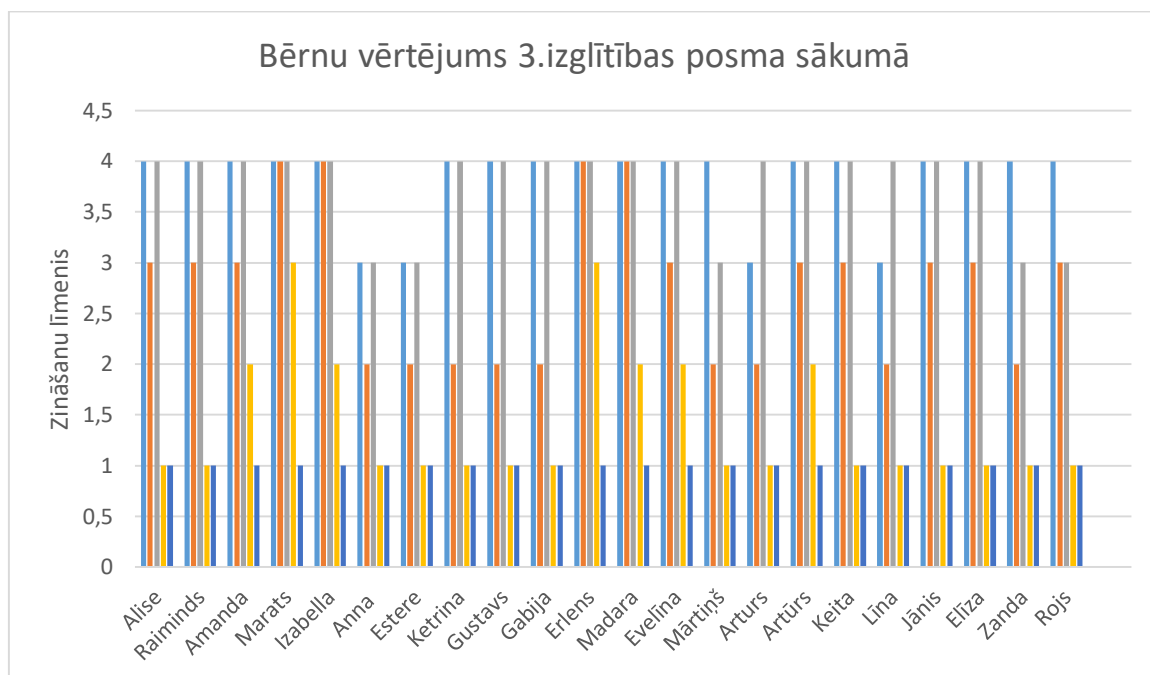
1 – sācis apgūt

2 – turpina apgūt

3- apguvis

4- apguvis padziļināti

Bērnu lasītprasmes izvērtējums pēc izvirzītajiem kritērijiem uzsākot pētījumu:

1. attēls. Bērnu vērtējums 3.izglītības posma sākumā.

Izzinot katra bērna spēcīgās puses un intereses, kā arī valodu mācību jomas kritēriju izvērtējumu darba autore izstrādāja īsu aprakstu par katru bērnu (vārds mainīts) pirms pētījuma uzsākšanas:

Alise – Emocionāla, noslēgta meitene. Ir apguvusi visus drukātos burtu. Saklusa skaņas un prot uzrakstīt saklausīto. Izņēmums ir dienās, kad ir rīts iesācies neveiksmīgi, tad bieži izrāda savas emocijas un raud, ja kaut kas neizdodas kā iecerēts.

Raimonds – Hiperaktīvs zēns, kas nespēj ilglaicīgi koncentrēties uz vienu darbību, lai cik aizraujoša tā būtu. Saklusa visas pirmās skaņas, bet ne vienmēr var saklausīto skaņu attēlot ar burtu.

Amanda – Akurāta un uz izcilību tendēta meitene. Saklusa pirmās skaņas un apzīmē ar tam atbilstošu burtu, turpina apgūt prasmi nosaukt visas skaņas vārdos.

Marats – Ātri uztver informāciju un prot strādāt patstāvīgi. Zina visus burtus, saklusa visas skaņas, nosauc skaņas vārdos. Lasa zilbes.

Izabella – Runātīga, komunikabla meitene. Bieži uzrunā skolotāju, lai gūtu apstiprinājumu tam, ka pilda uzdevumu pareizi. Bagāts vārdu krājums, prasmīgi veido stāstījumus. Sāk lasīt zilbes, ir interese par lasīšanas procesu.

Anna – Intraverta meitene, kas bieži darbojas vienatnē un jūtas komfortabli. Saklusa vārda pirmās

skaņas, turpina nostiprināt zināšanas par burtiem un to izskatu.

Estere – Aktīva, sabiedriska meitene. Sadarbībā ar logopēdi izstrādāts individuālais plāns dažādu zināšanu nostiprināšanai. Meitene bieži aizmirst jau zināmo, ja neizmanto katru dienu. Prasa daudz skolotājas uzmanību, lai darbotos, jo patstāvīgi darbojas reti.

Ketrina – Meitene, kurai ļoti interesē dzīvnieki. Lai ieinteresētu lasīšanas procesā, burtu apgūšanā nepieciešams izmantot dzīvnieku tēmu un iedvesmot apgūt jaunas zināšanas. Saklausa pirmās skaņas vārdos un lielāko daļu saklausīto skaņu apzīmē ar tam atbilstošu burtu.

Gustavs – Kluss zēns, kas pats nekad neuzsāk darbību, bet vienmēr dara ko pieaugušais lūdz. Satraucas, ja jārunā publikas priekšā. Runā klusi, bailīgi. Strādājot individuāli nosauc pirmās skaņas, apzīmē tās ar atbilstošu burtu. Nav pārlicināts par savām atbildēm.

Gabija – Komunikabla, draudzīga meitene. Ļoti patīk darboties pāros vai mazās grupās, neuzņemas līderes lomu, bet aktīvi un ar prieku iesistās. Nepieciešams apmeklēt logopēdu, jo vairākas skaņas izrunā neprecīzi, kā arī neizrunā skaņu R. Skaņas vārdos saklausa un spēj lielāko daļu skaņu apzīmēt ar tiem atbilstošiem burtiem.

Erlens – Aktīvs zēns, kas labprāt uzņemas līdera lomu grupā. Turpina apmeklēt logopēdu, lai pilnveidotu pareizu skaņu izrunu. Vecāku ikdienas paradumu dēļ bieži kavē dienas iesākumu pirmsskolā, kas zēnam rada diskomfortu un satraukumu. Dienās, kad nokavēts iesākums ir satraukts, jo var nepaspēt izdarīt visus plānotos dienas darbus un neorientējas dienas plānā.

Madara – Grupas līdere, draudzīga ar tiem bērniem, ar kuriem vēlas draudzēties. Skaļi izsaka savu viedokli par cilvēkiem, notikumiem un novērojumiem. Nosauc visas skaņas vārdos, spēj tās apzīmēt ar atbilstošu burtu. Bieži burtus raksta spoguļrakstā. Ir vērojama interese par lasīšanu.

Evelīna – Draudzīga, iejūtīga meitene, kas ievēro dienas kārtību un visus noteikumus. Saklausa skaņas vārdos, lielāko daļu prot apzīmēt ar tam nepieciešamo burtu. Lasa zilbes, bet bieži vien cenšas uzminēt, ne izlasīt. Patīk saņemt atzinību par katru veikumu.

Mārtiņš – Grūtības sagādā koncentrēšanās vienam uzdevumam. Vienmēr meklē risinājumus, kā uzdevumu paveikt vieglāk, kas ne vienmēr ir ātrāk. Augstu vērtē draudzību un tās gūtos labumus “norakstot” no tiem dotos uzdevumus. Saklausa pirmās skaņas vārdos un lielāko daļu apzīmē ar tam atbilstošu burtu.

Arturs – Aktīvs, zinātkārs zēns, kam ļoti patīk sports un zīmēšana. Apmeklē logopēdu, jo neizrunā vairākas skaņas, kā arī neizrāda interesi par burtu rakstīšanu. Skaņas saklausa vārdos, bet lielāko daļu neprot apzīmēt ar tam atbilstošu burtu. Stāstījumus veido ar nepilniem teikumiem, nav plašs vārdu krājums.

Artūrs – Zinātkārs zēns ar spēju ātri pārorientēties no viena darba uz citu. Spēj koncentrēties veicamajam darbam. Izcila stāstīt prasme, runā izmanto balss intonācijas. Saklausa visas skaņas vārdos, kā arī apzīmē saklausītās skaņas ar atbilstošu burtu. Sāk lasīt zilbes, ir interese par lasīšanu.

Keita – Aktīva meitene, kas vēlas panākt vēlamo izmantojot visdažādākās metodes. Nespēj koncentrēties vienam darbam, ja nav interese par veicamo uzdevumu. Skaņas saklausa vārdos, bet apzīmēt ar atbilstošu burtu var tikai daļu. Patīk darboties ar sīkām lietām, kas raisa interesi pa jebkuru darbu.

Līna – Klusa, kautrīga meitene. Nav vērojama interese par burtiem, lasīšanu. Saklausa vārda pirmo skaņu, bet nespēj to apzīmēt ar atbilstošu burtu.

Jānis – Dzīvespriecīgs zēns, kuram ļoti patīk rotaļas, spēles. Bieži vien paliek pēdējais, kurš izvēlas sev pāri. Spēj ātri paveikt darbus, bet bieži vien tie tiek izdarīti pavirši. Saklausa visas skaņas vārdos, prot apzīmēt ar atbilstošu burtu saklausīto skaņu. Neizrāda interesi par lasīšanu.

Elīza – Meitene ar savu raksturu, zina ko vēlas un vienmēr cenšas panākt vēlamo. Ir dienas, kad uznāk dusmu lēkmes un jebkura darbība ko veic tiek noliegta. Saklausa visas skaņas vārdos, apzīmē ar tam atbilstošu burtu. Lasa zilbes un izrāda interesei par lasīšanas procesu.

Zanda – Klusa meitene, kas grupas vidē iekļaujas nepievēršot sev uzmanību. Bieži vien ar savu prasmī nepiesaistīt sev uzmanību meitene spēj neizdarīt dažādus darbus skolotājam nepamanot. Spēj saklausīt pirmās skaņas vārdos, bet ne vienmēr apzīmēt ar atbilstošu burtu. Apmeklē logopēdu, lai veicinātu interesi par burtiem.

Rojs – Aktīvs, dzīvespriecīgs, sportisks zēns, kam patīk ieņemt līdera pozīciju aktīvajās nodarbēs. Saklausa visas skaņas vārdos un apzīmē ar atbilstošu burtu. Nav novērojama interese par lasīšanas procesu.

Pirmajā dienā, kad pētījuma dalībnieki sastapās ar ierīci (planšetdatoru), darba autore vērtēja bērna prasmes darbojoties ar to izmantojot vērojuma metodi. Tas ir svarīgi, lai darba autore spētu iesākumā organizēt vienkopus bērnus ar līdzvērtīgām zināšanām un sniegt bērnam nepieciešamo atbalstu. Lai uzsāktu darbošanos veiksmīgi darba autore veidoja grupas un sasniežamos rezultātus izvirzīja balstoties uz bērna zināšanām un prasmēm lietojot viedierīci.

1. grupa ar bērniem, kam nepieciešam apieaugušā palīdzība ierīces ieslēgšanai un izslēgšanai.

2. grupa bērniem, kas patstāvīgi prot ieslēgt un izslēgt ierīci.

3. grupa bērniem, kas ne tikai patstāvīgi prot to ieslēgt un izslēgt, bet arī lietot to.

Izvērtējums apskatāns tabulā nr.2.

2.tabula. Viedierīču lietošanas prasmes 3.posma sākumā.

Kritērijs Bērna vārds	Nepieciešama pieaugušā palīdzība ierīces ieslēgšanai un izslēgšanai.	Prot ieslēgt un izslēgt ierīci patstāvīgi.	Prot ieslēgt un izslēgt ierīci patstāvīgi, kā arī lietot to.
Raimonds		X	
Amanda	X		
Izabella		X	
Anna			X
Rojs			X
Zanda	X		
Elīza		X	
Līna	X		
Keita			X
Artūrs		X	
Erlens		X	
Madara			X
Estere			X
Arturs			X
Marats		X	
Ketrina	X		
Gabija		X	
Gustavs		X	
Alise			X
Jānis		X	
Mārtiņš			X
Evelīna		X	
KOPĀ:	4	10	8

No 22 bērniem 4 bērni nespēj patstāvīgi ieslēgt un izslēgt viedierīci patstāvīgi, tāpēc darba autore ar šiem bērniem strādās grupā un šīs prasmes izskaidros. Savukārt 10 bērni var patstāvīgi ieslēgt un izslēgt ierīci, tāpēc darba autores uzdevums, lai veiksmīgi uzsāktu lasītprasmes pilnveidošanas prasmes izmantojot viedierīci, ir nostiprināt šīs prasmes un parādīt tālākās darbības,

lai sekmētu bērnu zināšanas. Patīkami pārsteigta darba autore bija par 8 grupas bērniem, kam skolotājas palīdzība viedierīces lietošanā nav nepieciešama, jo spēj to ne tikai ieslēgt un izslēgt, bet arī lietot.

3.3. Pētījuma norises apraksts

Uzsākot pētījumu darba autore izstrādāja 5-7 gadus vecu bērnu lasītprasmes zināšanu izvērtējumu Skat. piel.nr.1, kurā bērnu lasītprasme izvērtēta pēc darba autores izvirzītajiem kritērijiem vadoties pēc pirmsskolas programmas valodu mācību jomas 3. Izglītības posma. Lasītprasmes izvērtējums tiek veikts 2 reizes mācību gadā, pētījuma laikā 4 reizes.

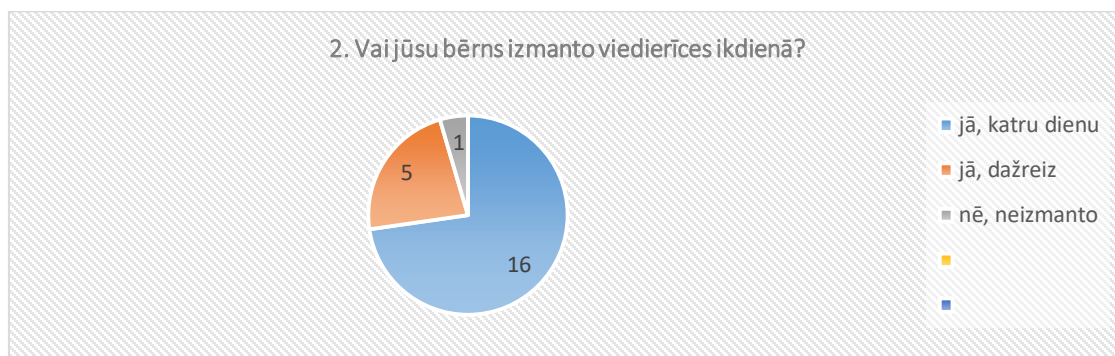
Lai īstenotu pētījuma veikšanas plānu, autore apkopoja vecāku domas un viņu bērnu ieradumus izmantojot viedierīces. Aptaujas anketa vecākiem var apskatīt pielikumā nr.2. Anketēšana darba autorei bija nozīmīgs posms, lai izprastu vecāku viedokli par viedierīču lietošanu, kā arī saņemtu atļauju, lai viņu bērns varētu piedalīties pētījumā.

Vērojama liela interese no vecāku puses par faktu, ka viedierīce tiks pirmsskolas iestādē izmantota tikai lasīšanas prasmju pilnveidošanai, kas liecina par to, ka vecāki līdz šim nebija aizdomājušies par to, ka viedierīce izmantojama jēgpilni un atbilstoši bērna vecumam, zināšanu sekmēšanai.

Vecāku aknetas atbilžu apkopojums:

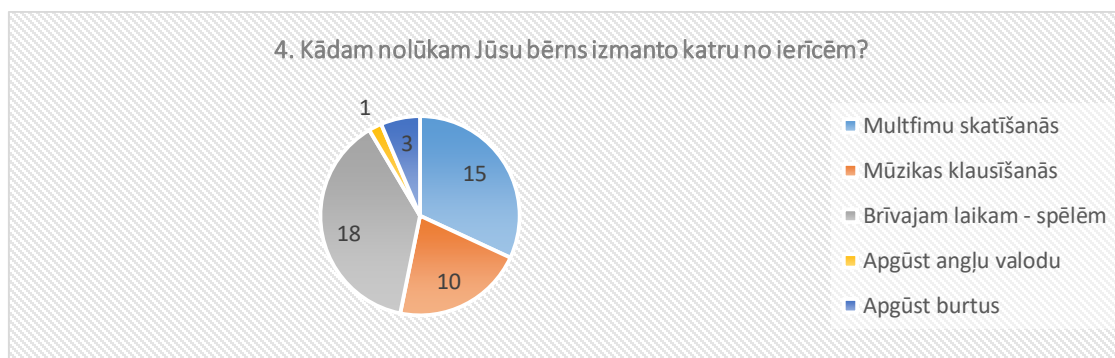
Bērnu vecums uzsākot pedagoģisko pētījumu ir atbilstošs pirmsskolas izglītības 3. Posma sākumam.

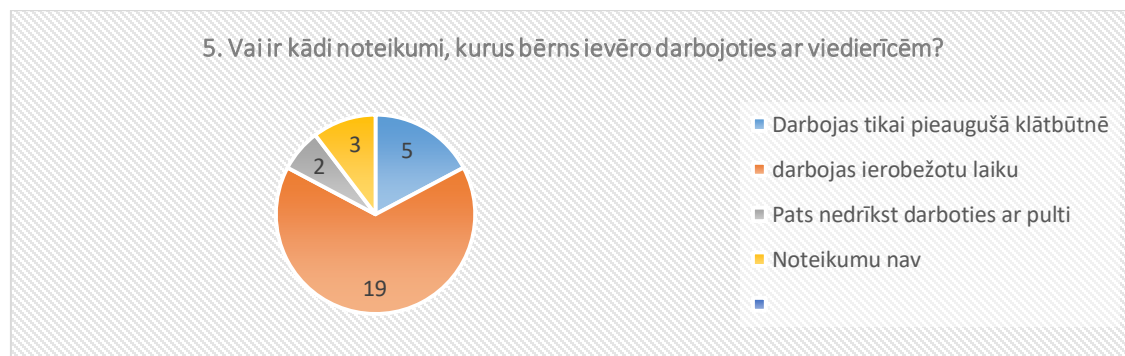
No pētāmās grupas ir tikai viens bērns, kurš ikdienā nav izmantojis nevienu viedierīci patstāvīgi, bet tas nenozīmē, ka bērns nav redzējis, kā tās izmanto pieaugušie. Tā kā anketas vecākiem ir anonīmas, tad darba autorei būs pašai jāsaprot, kurš bērns nekad nav izmantojis viedierīci un iespējams būs nepieciešama papildus palīdzība.

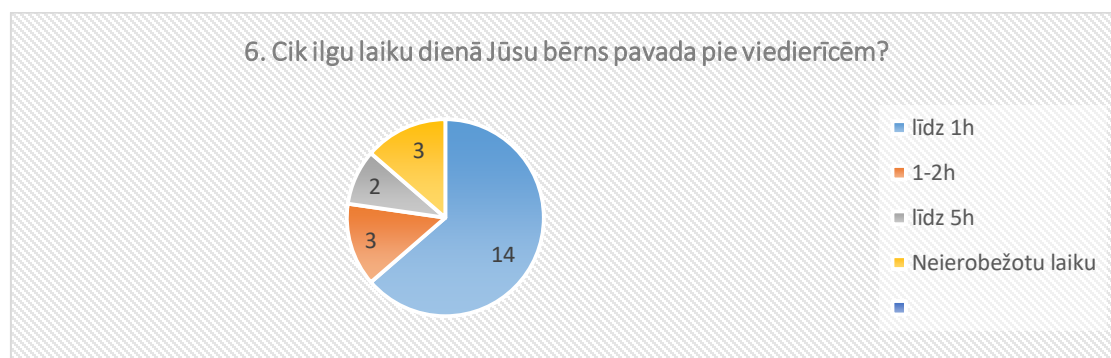
Lielākā grupas daļa, gandrīz visi bērni ir izmantojuši viedtālruni, kas liek secināt, ka bērni jau zinās kā ar to rīkoties, lai uzsāktu darbošanos. Tā kā pētījuma laikā plānots darboties ar planšetdatoriem, tad autore pastiprinātu uzmanību pievērsta tieši planšetdatoru un viedtālrunu izmantošanai, kas ir salīdzinoši augsta. Autore arī secina, ka lielākā daļa izmanto ikdienā TV ar interneta pieslēgumu, kas liecina par to, ka bērns šajā brīdī aktīvi nedarbojas, bet nostiprina klausīšanās prasmes, kā arī, ja vecāki ar viņiem sarunājas pēc noskatītā video materiāla par redzēto, tad sekmē stāstīt prasmi, kuru ir nepieciešams sekmēt pirmsskolas vecumā.

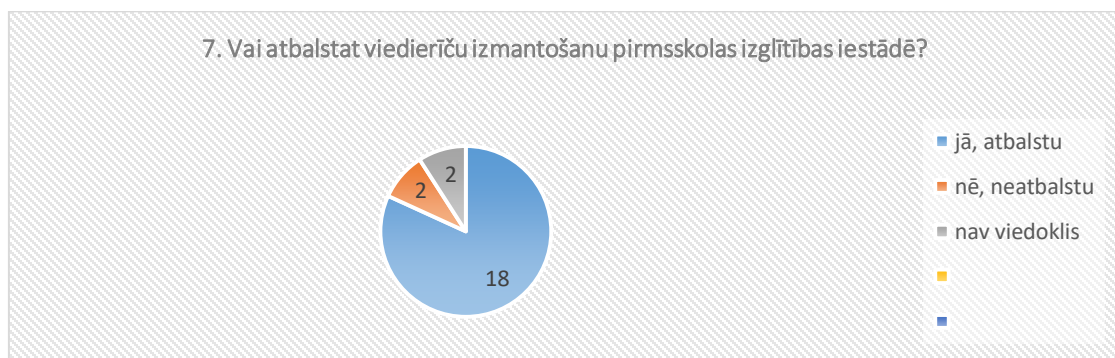
Visvairāk bērni viedierīces izmanto brīvajam laikam – spēlītēm. Man kā pedagogam, šobrīd tas ir pat vēlami. Viss ir atkarīgs no tā, kādas spēles bērns spēlē, ko tas dod bērnam viņa zināšanu pilnveidošanai, sekmēšanai. Pēc aptaujas ir redzams, ka bērni atšķirībā no pieaugušajiem viedierīces izmanto tikai izklaidei, bet autorei ir svarīgi, lai bērni netiešā veidā caur izklaidi apgūst arī lasītprasmi, tāpēc apkopos jau esošās vietnes lasītprasmes veicināšanai, kā arī veidos pati, lai dalītos ar vecākiem.

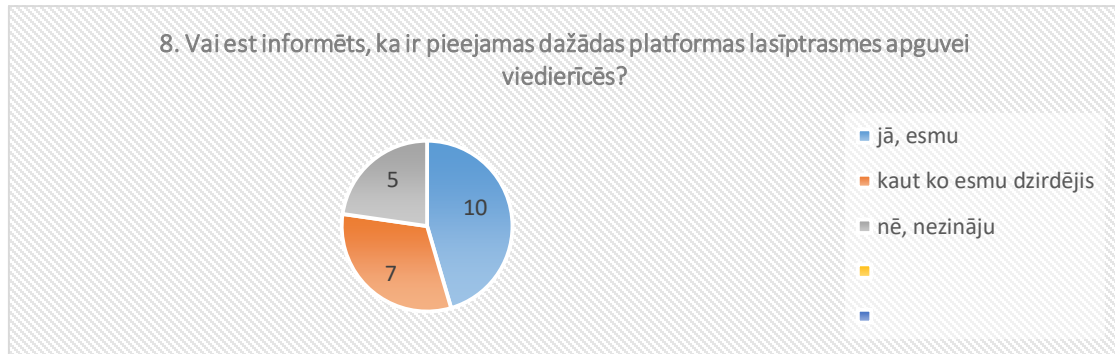
Šajā jautājumā vecāki paši izteica, kādi ierobežojumi ir viņa bērnam. Viens no populārākajiem variantiem – darbojas ierobežotu laiku. Man gribētos ticēt, ka tā tas arī ir, jo bērnam ir jāattīstās daudzveidīgi un viedierīces ir tikai daļa no veseluma, kuras izmanto zināšanu pilnveidošanai, prasmju sekmēšanai, kā arī atpūtai. Nedaudz pārdomas raisa dažu vecāku minētais fakts, ka var darboties tikai vecāku klātbūtnē. Lasot dažādus rakstus par viedierīču izmantošanu pirmsskolas vecumā lielākoties tiek uzsvērts, ka lietošanai jābūt kontrolētai, kas ietver arī faktu, ka vecākam vai aizbildnim ir jāskatās ko bērns dara viedierīcē.

Darba autori iepriecina aptaujas rezultāti, ka vecāki ne tikai ierobežo laiku, bet bērnam ir skaidri zināms, cik ilgu laiku viņš dienā var pavadīt pie viedierīces. Arī darba autorei ir jāņem vērā fakts, cik ilgu laiku bērni pavada mājās pie viedierīces, lai ziņotu vecākiem, cik ilgu laiku no dienas pirmsskolā bērns pavadījis pie viedierīces.

Pirms aptauju izsniegšanas vecākiem vecāku sapulcē tika stāstīts par pētījuma mērķi un to, kā pētījums tiks veikts. Aptauja liecina, ka 2 bērnu vecāki ir pret to, ka izglītības iestādē tiktu izmantotas viedierīces lasītprasmes sekmēšanai, bet individuāli izsniegtajās piekrišanas lapās nevienam bērnam nebija atzīmes par to, ka nepiekrīt, ka viņa bērns piedalās pētījumā. Autore secina, ka vecāki devuši piekrišanu, bet konceptuāli neatbalsta viedierīču izmantošanu.

Mazāk kā puse no pētījuma dalībnieku vecākiem nav informēti par dažādām pieejamām lasītprasmes apguves sekmējošām vietnēm. Autore cer, ka projekta laikā ikviens vecāks turpmāk zinās dažādas vietnes, kuras izmantot brīvajos brīžos kopā ar bērnu brīvā laika pavadīšanā, kā arī mācību procesā.

Plānojot mēneša darba plānu, darba autore ņēma vērā, ka katru otro nedēļu grupā būs pieejamas planšetes, tāpēc veicamos uzdevumus plānoja pakārtoti, kā arī organizācijas formas dažādoja. Protams, ir svarīgs arī bērna zināšanu līmenis ne tikai lasītprasēm, bet arī viedierīces lietošanā, jo no tā izrietot darba autore veidoja darba grupas.

Vienas dienas plānojums, kurā tika izmantota viedierīce – planšetdators.

Lai darba autore veiksmīgi īstenotu dienas sasniedzamo rezultātu, katra diena tiek plānota un atspoguļota dienas plānojumā. Lai veiksmīgāk attēlotu skolotāja darbību un bērna darbību darba autore dienu apraksta arī izvērstajā plānojumā:

Mēneša temats: Drošība pirmajā vietā!

Ziņa bērnam (no mēneša plānojuma): Droši pārvietojos un zinu kā rīkoties dzīvībai bīstamās situācijās.

Nedēļas diena, dienas sasniedzamais rezultāts (SR) saistībā ar tematu: Trešdiena (22.09.2020), Stāsta par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas nepieciešami, lai piedalītos ceļu satiksmē ar braucamrīkiem.

SR caurviju prasmēm:

Sadarbība: palīdz un pieņem palīdzību.

Pilsoniskā līdzdalība: Piedalās kārtības un drošības noteikumu izveidē un apspriešanā, saprot, pieņem un ievēro tos.

SR tikumu apguvei

Dzīvība

Atbildība

SR mācību jomās (dienā integrētajām jomām):

Matemātikas joma: Pēc izlasītā vārda viedierīcē nosaka, kādi skaitļi jāskaita un veic saskaitīšanas darbības desmit apjomā.

Valodas mācību joma: Saprotami un secīgi veido stāstījumu izmantojot attēlu kartītes viedierīcē.

Valodas mācību joma: Aplūko attēlus viedierīcē, nosaka kurā vārdā trūkst burts un izvēloties nepieciešamo ievietojot pareizajā vietā.

Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomā: Zīmē sev tīkamā tehnikā izmantojot līnijas ikdienas ceļu no mājām līdz bērnudārzam. Stāsta par uzzīmēto.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma: Patstāvīgi veido šķēršļu joslu un pārvar to ievērojot drošības noteikumus.

Dienas gaitu darba autore atspoguļo tabulā:

Nodarbības posms	Iespējamā bērna darbība	Iespējamā skolotāja darbība bērna atbalstam	Izmantotie materiāli
Rīta cēliens (līdz brokastīm)	Bērni darbojas ar centriņos izvietotajām didaktiskajām, attīstošajām spēlēm. Ja nepieciešams, paveic iepriekšējā dienā lōdz galam nepaveiktos darbus. Sarunājas ar grupas biedriem un audzinātājām. Nokārto savu darba vietu, lai ēstu brokastis.	Pirms ieradusies lielākā daļa bērnu, sagatavo materiālus dienas nodarbībām. Skolotāja sagaida bērnus, sasveicinās, sarunājas ar vecākiem, ja nepieciešams. Iesaistās spēlēs, kā arī nepieciešamības gadījumā palīdz bērnam iepriekšējās	Dažādas galda spēles, didaktiskie materiāli, ko skolotāja izvieto plauktos mēneša laikā.

		dienas neizdarīto darbiņu paveikšanā.	
Nodarbības ievada/frontālā daļa (kopīga domāšana, dienas darbiņu plānošana)	Bērni ar interesi apskata lietas, kas atrodas zem segas. Izsaka savus minējumus, pieredzes stāstus par drošību braucot ar skrejriteni, velosipēdu. Gūst jaunas zināšanas gan no skolotājas, gan citu bērnu stāstītā.	Skolotāja sagatavojusi uzskates materiālus, lai bērnus ieinteresētu un uzzinātu, ko bērni jau zina par dienas ieplānoto tēmu – drošība pārvietojoties ar braucamrīku. Skolotāja pastāsta kādi darbi interešu centros veicami šodien.	Skrejritenis, ķivere, aizsargi, atstarotājs.
Galvenā daļa	Katrs bērns izņem no groziņa vienu lapiņu, lai noskaidrotu kurā no centriem šodien uzsāks mācības. Bērni zina, ka dienas gaitā vēlams, lai iziet visus mācību centrus. Patstāvīgi vai ar skolotājas palīdzību atrod interešu centru kurā šodien uzsāks mācības. Patstāvīgi dodas pēc nepieciešamā dienas uzdevumu veikšanai un ievēro drošības noteikumus pārvietojoties pa grupu, nesot priekšmetus un viedierīci.	Skolotāja sagatavojusi noteiktu skaitu un krāsu lapiņas, lai bērni sadalītos mācību aktivitāšu centros. Kad bērni atraduši savu vietu un apsēdušies skolotāja vēlreiz pastāsta kas katrā no centriem darāms šodien. Skolotāja darbus interešu centros plāno nedēļai, lai katrs no centriem sekmētu dienas sasniedzamo rezultātu, kā arī mēneša sasniedzamos rezultātus katrā jomā. Centru skaits dienā var atšķirties atkarībā no bērnu skaita un veicamā uzdevuma.	Krāsainas lapas, printētas luksofora krāsas apla formā.

	<p>Bērni darbojas trīs aktivitāšu centros.</p> <p>1. matemātikas centrs. Darbs ar interaktīvo darba lapu. Izlasa vārdu. (ķivere, veste, stop, utt.) un zem katra vārda ir cipars. Veic matemātiskas darbības (saskaitīšanu) saskatot kāda ir katra vārda vērtība. Aprēķina veidu izvēlas katrs bērns pēc savām spējām un vēlmēm.</p> <p>2. valodas centrs. Bērni atverot planšetdatoru apskata uzdevumu kurā izvēlas attēlus kurus iesaistot veido stāstījumu. Attēlus izkārto secīgi un stāstot ievēro secību, izsakās pilniem teikumiem un saprotami.</p> <p>2.1. valodas centrs. Bērni darbojas patstāvīgi - aplūko attēlus viedierīcē, nosaka kurā vārdā trūkst burts un izvēloties nepieciešamo ievieto pareizā vietā.</p> <p>3. tehnoloģiju centrs. Izmantojot planšetdatorā esošās ceļa zīmes (attēls + nosaukums) uz A3 lapas zīmē drošu ceļu līdz mājām. Kur ceļa zīmes jānovieto un kāds ir tās mērķis. Lai uzzinātu mērķi, lasa ceļa zīmes nosaukumu. Piem. Stop, Pa labi, var iet! utt.</p>	<p>1. Skolotāja vēro kā bērni lasa un veic aprēķinus, atgādina, ka bērni var izmantot palīgriķus – skaitāmkociņus, ja nepieciešams. Palīdz, ja bērns jautā vai skolotāja novēro, ka bērna nepieciešama ieaugušā palīdzība.</p> <p>2. Skolotāja vēro bērnu darbošanos un kad pēc bērna domām stāstījums ar attēliem gatavs, tad uzklausa bērna stāstījumu</p> <p>2.1. Skolotājas palīdzība šī uzdevuma veikšanā nav nepieciešama, jo interaktīvajai darba lapai pievienoti skaņas signāli, kas signalize par pareizi vai nepareizi ievietotu burtu.</p> <p>3. Skolotāja sagatavojusi ceļa zīmju attēlus un īsu aprakstu par katru planšetdatorā. Pastāsta noteikumus, lai bērni saprastu kas jādara. Vēro kā bērniem veicas un pievērš uzmanību tam, lai bērns viedierīcē darītu plānoto.</p>	<p>Planšetdators, skaitāmkociņi,</p> <p>Krāsu zīmuļi, A3 lapa, flomasteri.</p>
	<p>Bērni stāsta par uzzīmēto, par detaļām, kas viņam šķiet svarīgas.</p>	<p>Skolotāja gūst atgriezenisko saiti no bērniem, kad tie stāsta par savu veikumu mākslas centrā. Skolotāja novēroja, ka tie bērni, kas vispirms bija valodas centrā un</p>	

		veidoja stāstu no attēliem centās uzzīmēt kaut ko no attēliem, kā arī norakstīja vārdu STOP no attēliem savā zīmējumā, kad zīmēja ceļa zīmi.	
Pastaiga	Bērni patstāvīgi veido šķēršļu trasi. Lai arī pastaigas laikā nostiprinātu jauniegūtās zināšanas un parādītu praktiski jau esošās prasmes ģērbj viens otram individuālos aizsardzības līdzekļus un droši pārvar šķēršļu trasi izmantojot skrejriteni. Ievēro, vai izstrādātie trases noteikumi un drošības noteikumi tiek ievēroti. Patstāvīgi sastājas rindā, ja vēlas izmēģināt trasi un izbrauc to. Pastāsta skolotājam kā jutās braucot.	Skolotāja sagatavo materiālus kurus izmantojot bērni veido šķēršļu trasi. Pirmajā reizē nosaka kurš uzsāks ģērbšanu un tiek apģērbs, jo gribētāju ir daudz un patstāvīgi noteikt kurš būs pirmais bērniem ir grūti.. Pēc tam, kad bērns izbraucis trasi skolotāja sarunājas ar bērniem kas patika, kas ne tik ļoti, vai jutās droši braucot un vai ievēroja visus trases noteikumus.	Šķēršļu trasei: kociņi, akmeņi, konusi, bumbiņas. Bērnam: skrejritenis, elkoņu sargi, velo cimdi, atstarojoša veste, aizsargķivere.
Pēcpusdiena darbs interešu centros, aktivitātes pēc bērnu izvēles	Bērns izvēlas pie kura no galdiem vēlas darboties, sarunājas ar grupas biedriem un veic uzdevumus, spēlē spēles. 1. centrs – spēle “nosauc 4”. Spēli spēlē pārī ar metamo kauliņu ejot tik uz priekšu cik uzmests nonāk uz lauciņa, izlasa kas jānosauc. Piem. Nosauc 4 lietas, kas ir zaļas. Nosauc 4 lietas, kas darbojas ar elektrību utt. Darbojas planšetdatorā spēlējot valodas jomas spēles vietnēs.	Skolotāja izvieta uz galdiem noteiktas spēles, darba lapas, kā arī planšdatorus, ja nu kāds no bērniem nav veicis rīta cēlienā paredzētos uzdevumus. Skolotāja strādā individuāli ar tiem bērniem, kam dienas pirmajā pusē pamanīja, ka nepieciešama palīdzība valodas jomas uzdevumiem, tāpēc ir papildus interaktīvie uzdevumi, lai sekmētu šo zināšanu pilnveidi.	

Dienas laikā veiksmīgi tika apgūta lasītprasme katrā no mācību jomām, kā arī tika īstenoti visi dienas sasniedzamie rezultāti.

Nedēļās, kad planšetdatori nebija pieejami izmantojām drukātās darba lapas, datoru un interaktīvo tāfeli. Izmantojot interaktīvo tāfeli darba autore gatavoja interaktīvās spēles, kuras var spēlēt grupās, komandās. Šādi darbojoties tiek sekmētas sadarbības prasmes, empātija, koncentrēšanās spējas. Katra no organizācijas formām ir bērniem nepieciešama, lai sekmētu dažādu prasmju un iemaņu attīstīšanu.

Bērna darbība grupā, komandā tiek organizēta ar laika ierobežojuma palīdzību. Spēle “Memo” ar burtiem sekmē koncentrēšanās spējas, jo bērnam jāskatās ko dara viņa komandas biedrs, jāatceras kā izskatās burts un ejot pašam pie viedierīces jācenšas atvērt tāds pats. Uzvar tā komanda, kura īsākā laikā atver visus burts.

Vienlaicīgi darboties pie interaktīvās tāfeles var soma.lv izveidotajās interaktīvajās spēlēs lasītprasmes aguvei. Vienlaicīgi uz ekrāna tiek attēloti burti abām komandām un katrai komandai jāsaliek savā teikumā trūkstošie burti. Uzvar tā komanda, kura pirmā paveic uzdevumu.

Patstāvīgi lietojot viedierīces bērni izvēlas kuras no piedāvātajām darba lapām pildīs vai arī kuru vietni apmeklēs, jo rīkjoslā skolotāja ir izvietojusi tās, kuras konkrētam bērnam ir pildāmas.

Lai novērtētu viedierīču efektīvu lietošanu lasītprasmes apguves procesā autore reizi mēnesī piedāvā dažādas metodes vienam un tam pašam darbam, vienā notām izmantojot viedierīce un vērojot bērna darbību, vēlmi izdara secinājumus par to, kā bērni labprātāk apgūst lasītprasmi.

Bērnu ikdiena pirmsskolā ir krāsaina un notikumiem bagāta, jo strādā dažādās tehnikās un izmanto visdažādākās mācību metodes. Darba autore bērniem piedāvā apgūt lasītprasmi 3 centros un vēro bērna darbību, lai izdarītu secinājumus par viedierīču efektīvu izmantošanu lasītprasmes apguves procesā.

1. aktivitāšu centrs. Darba lapa ar uzdevumu - Lasi un savieno izlasīto ar zīmēto attēlu! Izkrāso attēlu tādā krāsā, kā norādīts (rakstiski). Lai sekmētu bērna interese par aktivitāšu centru skolotāja centrā izvietojusi flomasterus, krītiņus, krāsainas piltspalvas, zīmuļus.

Plānotais sasniedzamais rezultāts – ar izpratni patstāvīgi lasa īsus vārdus.

Plānotā bērnu darbība – ar interesi lasa vārdus, izmanto krāsošanas piederumus, lai izpldītu darba nosacījumus.

Novērotā bērnu darbība – ieraugot interešu centrā izvietotos krāsošanas piederumus un darba lapu uzreiz uzsāk krāsošanu, jo bērna darbības ir vērstas uz aktīvu darbošanos un uzsāk darbu pildīt pēc saviem ieskatiem, interesēm.

Autorei nākas secināt, ka bērns nespēj vienlaicīgi koncentrēties 3. Pirmsskolas izglītības posmā uz lasīšanu un krāsošanu. Bērns izvēlas sev tīkamāko nodarbi, kas nesekmē lasītprasmes

apguvi. Nākas piekrist Edinburgas nacionālās asociācijas profesoram, ka bērni izpēta iespējas kā veikt uzdevumu, kas ne vienmēr sakrīt ar skolotājas izvirzītajiem mērķiem. (Flewitt, 2011)

2. Aktivitāšu centrs. Lasīšanas kartītes. Skolotāja sagatavojusi laminētas kartītes ar dažādiem īsiem vārdiem un vērta uzdevums ir izlasīt šo vārdu spēles partnerim nerādot un rādīt to ar savu ķermeni neizmantojot valodu. Spēles partneris min attālo vārdu. (Piem. Suns, kaķis, ala, lelle utt.) Tā kā bērniem ļoti patīk kustību rotaļas un apgūt jaunas zināšanas būdamiem kustībā, tad skolotāja uzskata, ka bērni ar prieku iesaistīties rotaļā un pilnveidos lasītprasmi.

Plānotais sasniedzamais rezultāts: Lasa klusi vārdu un saprot izlasīto.

Plānotā bērnu darbība – Darbs pāros. Lasot vārdu pilnveido lasītprasmi ar izpratni, kā arī jēgpilni, jo izlasīto izmanto spēles turpinājumam.

Novērotā bērnu darbība – Ierpiekšējo zināšanu dēļ izdara pieņēmumu, ka jālasa ātri. Kad bērns steidzas lasot, tad straucas un izlasīto vārdu nesaprot, netiek veicināta izlasītā vārda izpratne. Bērni vairāk šajā centrā sagādāto aktivitāti uzskata kā izklaidi un nepievērš uzmanību pareizai vārda izlasīšanai un cenšas ātri uzminēt vārdu, nevis izlasīt.

Bērni šajā vecumā labprāt spēlē aktīvas spēles, bet kā galveno prioritāti spēlē izvirza ātru lasīšanu, ne precīzu lasīšanu ar izpratni.

3. Aktivitāšu centrs. Viedierīču centrs. Skolotāja sagatavojusi planšetdatorus šim aktivitāšu centram, kur jāizlasa vārds un tas jāsavieno ar atbilstošo attēlu (Piem. Kaķis – kaķa attēls, suns – suņa attēls. utt.).

Sasniedzamais rezultāts – Lasa vārdu ar izpratni.

Plānotā bērnu darbība – Bērns darbojas patstāvīgi, viedierīce signalizē ar skaņas signālu, ja attāls ar vārdu savienots nepareizi.

Novērotā bērnu darbība – Bērni ar prieku dodas pie šī aktivitāšu centra. Darbojas patstāvīgi. Izlasīt vārdu un saprast izlasīto sekmē skaņas signāls, kas signalizē par pareizi vai nepareizi veiktu darbību.

Lai pētītu un salīdzinātu bērnu vēlmi lasīt darojoties ar viedierīcēm un grāmatām darba autore veica novērojumu katru piektdienu. Tā kā planšetdatori mums grupā ir katru otro nedēļu, tad vērojums tika veidots šādi:

Jau ierasti piektdienās ir lasīšanas pēcpusdienas, kad bērni pa pāriem, viena vienā izvēlas kādu grāmatu, var arī personīgo, kas ir nesta no mājām un kopīgi šķirsta, apskata, sarunājas – lasa. Bērniem šāda pēcpusdiena ir kā ieradums. Tajā nedēļā, kad ir pieejamas planšetes darba autore

piedāvā skatīties grāmatas tajās - šķirstot digitālā veidā. 90% bērnu izvēlas grāmatu skatīties digitāli.

Darbošanās ar Bee-bot robotiem, kuras tiek vadītas ar viedierīces palīdzību ir viena no metodēm, kas tika īstenota pētījuma laikā, lai veicinātu lasītprasmes veicināšanu pirmsskolas 3. Izglītības posmā izmantojot viedierīces.

Vienas dienas darbības plāns izmantojot Bee-bot robotu:

Mēneša temats: Mana Latvija.

Ziņa bērnam (no mēneša plānojuma): Es zinu, ka dzīvoju Latvijā, Ventspilī.

Nedēļas diena, dienas sasniedzamais rezultāts (SR) saistībā ar tematu: Trešdiena (12.11.2019.), Apzīmē burtus ar tam atbilstošu skaņu un saskata burtu secību vārdā.

SR caurviju prasmēm:

Sadarbība: palīdz un pieņem palīdzību.

SR tikumu apguvei:

Solidaritāte, atbildība.

SR mācību jomās (dienā integrētajām jomām):

Matemātikas joma: Saskata ritmu dotajā attēlā.

Valodas mācību joma: Attēloto burtu apzīmē ar skaņu.

Valodas mācību joma: Saliek vārdu no burtiem pēc parauga, ievērojot virzienu no kreisās puses uz labo.

Bērna darbība, lai sasniegtu mācību jomu sasniedzamos rezultātus:

Katrs bērns paņem sev vienu planšetdatoru un robota biti. Klausās un skatās, kāds uzdevums šodien veicams un kādi ir darba veikšanas noteikumi. Pēc uzdevuma noklausīšanās uzsāk darbošanos.

1. Atver planšetdatoru un darba lapu, kurā izkārtoti burti jauktā secībā, bērns tos saliek pēc parauga tā, lai veidotos vārds, kas attēlots attēlā. Piem. Karogs. Katrs burts tiek apzīmēts ar ciparu kuru uzspiežot noteiktu skaitu uz robota bites un nospiežot starta pogu bite braucot pa baltu lapu ar flomasteru zīmē iekodēto. Bērns darbojas aktīvi un ievadot skaitu, kurš iegūts pareizi izveidojot vārdu nosauc arī burtu. Darbības atkārtojot vairākas reizes gala rezultātā robota bite ir uzzīmējusi Latvijas karti, kas apliecina, kai evades un izpildes laikā nav radusies kļūda. Lai darbotos ar robota bitēm un pilnveidotu, sekmētu lasītprasmi ir pieejama aplikācija, kā arī skolotāja var veidot dažādas, tēmai un vajadzībām atbilstošas darba lapas.

Darba autore apkopojā latviešu valodā pieejamās lasītprasmes veicināšanā vietnes pirmsskolas vecumam, kas pieejamas internetā un darba autore izmantoja savā pētniecības darba laikā:

Māci un mācies - <https://maciunmacies.valoda.lv/>

Bērnistaba - <https://bernistaba.lsm.lv/>

Lasāmkoks - <https://www.lasamkoks.lv/berni/lat/speles/>

Džimba - <http://www.dzimba.lv/lv/>

Kidi - <https://www.kidi.lv/>

Uzdevumi.lv - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda>

Soma - <https://soma.lv/>

Letonika - <http://pasakas.letonika.lv/>

Māconis - <https://maconis.zvaigzne.lv/>

Zinzinītis - <http://zinzinitis.lv/galvena>

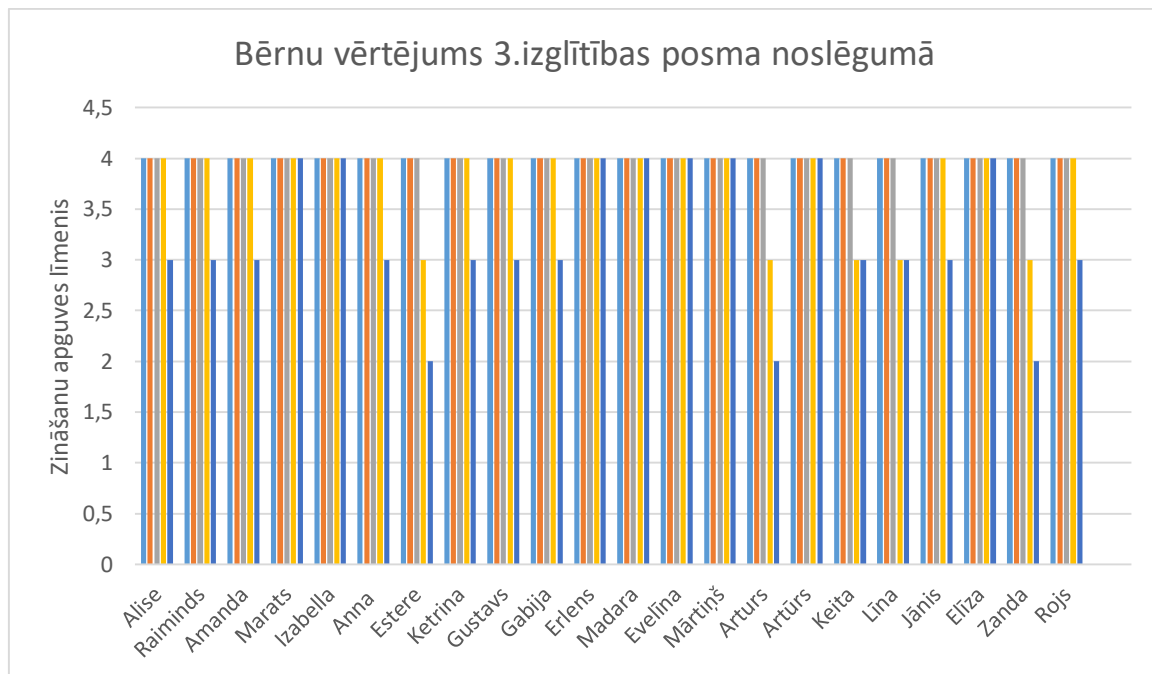
Apkopojot ikdienā visvairāk lietotās vietnes brīvajā laikā, ko bērni lieto patstāvīgi izvēloties, autore izstrādāja Y grupas visbiežāk apmeklētāko vietņu sarakstu:

1. <https://bernistaba.lsm.lv/>
2. <https://www.lasamkoks.lv/berni/lat/speles/>
3. <https://www.kidi.lv/>

Aplūkojot mājas lapas un to, ko piedāvā katra no vietnēm, autore secina, ka bērnus šajās vietnēs piesaista šādi kritēriji - krāsainīgas, kustīgas ilustrācijas, skaņas signāli, viegli, patstāvīgi saprotami veicamie uzdevumi. Lai izvēlētos veikt kādu no darbībām, bērns var gan izlasīt nosaukumu, gan apskatot attēlu izdarīt izvēli balstoties uz asociācijām. Vietnēs ir ne tikai interaktīvas darba lapas, bet arī var klausīties pasakas lasījumā, mūzikas skanējumā, zīmēšanā un matemātisku darbību veikšanā. Darba autore ievēroja, ka pildāmie uzdevumi divu mācību gadu laikā nemainījās bieži, bet to neuzskata par negatīvu iezīmi vietnēm, jo tas sekmēja jau esošo zināšanu nostiprināšanos. Lai arī pieaugušajam veicamie uzdevumi var šķist nepiemēroti bērna vecumam, tomēr darba autore secina, ka bērni patstāvīgi neizvēlas vieglākus vai grūtākus uzdevumus pildīt patstāvīgi, jo tie viņiem nešķiet saistoši. Ar pieaugušā pamudinājumu bērni apguva jaunas prasmes un pēc tam darbojas patstāvīgi.

3.4. Pētījuma rezultātu analīze

Uzsākot pētījumu, 3. Izglītības posma sākumā, katrs bērns tika vērtēts pēc darba autores izstrādātajiem krīerījiem lasītprasmes apgūšanai. Šādi vērtējumi tika veikti 2 reizes mācību gada laikā. Darba autore apkopoja diagrammā 3. Izglītības posma noslēgumā veiktā izvērtējuma rezultātus (skat. Diagramma nr.2), lai salīdzinot tos ar 3. Pirmsskolas izglītības posma sākumā vēlēto – pirms pētījuma par viedierīču izmantošanu lasītprasmes veicināšanā.

2. attēls. Bērnu vērtējums 3. Izglītības posma noslēgumā.

- Saklausis vārda pirmo skaņu. (zila krāsa)
- Saklausis visas skaņas vārdos. (sarkana krāsa)
- Skaņu apzīmē ar tam atbilstošu burtu. (pelēka krāsa)
- Lasa zilbes. (dzeltena krāsa)
- Lasa īsus vārdus. (tumši zila krāsa)

Autore secina, ka viedierīču izmantošanas lasītprasmes attīstībā ir veicinājusi lasītprasmes izaugsmi, jo ikvienam no bērniem ir augstāki rezultāti kā tie bija pētījuma sākumā.

Salīdzinoši visstraujākā lasītprasmes pilnveide autore pierakstos vērojama tad, kad vērtēšana notiek pēc tās nedēļas, kad viedierīce tika lietota ikdienas mācību procesā.

Veicot pedagoģisko vērojumu un piefiksējot pierakstos autore secina, ka viedierīču izmantošanas laikā bērni ne tikai gūst zināšanas, bet izmanto tās arī spēļu gatavošanā, jo vairākas reizes bija vērojams, ka bērni burtu kartītes veido paši kā spēli, kuru spēlēt dienās, kad nav

viedierīce pieejama. Tā pat bērni prot izmantot viedierīci, lai atrastu nepieciešamo informāciju citu darbu izpildei.

Darba autore kā lielu ieguvumi viedierīces izmantošanā ikdienas lasītprasmes sekmēšanā min to, ka izmantojot ir daudz vieglāk diferencēt uzdevumus, individualizēt katram bērnam pēc viņa spējām, tādējādi sekmējot tieši katra bērna individuāli augstāko zināšanu līmeni.

Secinājumi pēc pētnieciskā darba veikšanas:

1. Divu gadu laikā, kamēr darba autore veica savu pētījumu novērojama, vecāku pozitīvāka attieksme pret viedierīču izmantošanu lasītprasmes apgūšanā pirmsskolas 3. posmā. Autore to vairāk skaidro ar to, ka vairākas reizes pētījuma laikā bērniem nācās mācīties attālināti.

2. Viedierīču izmantošana lasītprasmes apgūšanā ir viegli tietojama, ja katram bērnam ir sava viedierīce. Ja ir iespēja nodrošināt ar personīgo viedierīci, tad skolotāja var veiksmīgi sagatavot individuālas darba lapas balstoties uz bērna zināšanu līmeni, lai sekmētu viņa personīgo zināšanu līmeni. Tai pat laikā bērns savu viedierīce var izmantot personalizētas grāmatas rakstīšanai, veidošanai, kā arī izmantot QR kodus burtu, zilbju un lasīšanas apmācībā.

3. Plaši pieejamas lietotnes angļu valodā, bet darba autore šīs lietotnes izmantoja tikai pašas darbam, lai sagatavotu individualizētas, diferencētas digitālās darba lapas. Bērni pētījuma laikā izmantoja lietotnes latviešu valodā, lai sekmētu lasītprasmi.

4. Viedierīces izmantošana lasītprasmes apgūšanā un pilnveidošanā ir efektīva metode, jo par to liecina darba autores vērojumi pētījuma laikā. Vērojumi un ieteikumi savai darībai tika piefiksēti un pēc pētījuma veikšanas izdarīta pašanalīze.

5. Viens no lielākajiem ieguvumiem viedierīces izmantošanas procesā ir bērna patstāvības un atbildības sekmēšana, kas veicināja bērnu lasītprasmes izaugsmi darbojoties patstāvīgi. Viedierīcēs pildāmajās darba lapās, kā arī vietnēs kā pārbaudes metode ir skaņas signāls, kas signalizē par pareizi vai nepareizi izdarītu izvēli.

6. Darba autore secina, ka esot izvēlei, kurā aktivitātes centrā katrs bērns uzsāks darbošanos vēlējamā darboties iesākumā tajā centrā, kurā ir viedierīces. Autore šāda veida lasītprasmes sekmēšanai līdzīgus aktivitāšu centrus rīkoja divas reizes mēnesī un katru reizi lielāka interese bija vērojama tieši viedierīču centrā. Autore secina, ka viedierīču izmantošana sekmē lasītprasmes apguvi un pilnveidošanu, jo laika gaitā uzdevumi tika doti ar sarežģītākiem vārdiem, kā arī vārdu savienojumiem un noslēgumā ar īsiem teikumiem.

7. Uzdevumi, kuros tiek izmantotas viedierīces piesaista bērnu uzmanību vairāk kā printēta darba lapa vai darba burtnīca, grāmata. Tas novērojams brīžos, kad bērni patstāvīgi izvēlas mācību jomu centru kurā uzsāks darbošanos katrā dienā.

Secinājumi

1. Viedierīces viennozīmīgi ieņem vienu no galvenajām lomām 21.gs. cilvēka ikdienā. Šobrīd viedierīces izmanto visi, arī pirmsskolēni. Autore uzskata, ka saprātīga un jēgpilna viedierīču izmantošana pirmsskolas vecumā ir atbalstāma. Šāds uzskats autorei radās 2 mācību gadā veiktajā pētījumā. Lai gan viedierīces lielākoties tika izmatotas lasītprasmes sekmēšanai, autore tic, ka šīs ierīces tik pat veiksmīgi var izmantot arī visās pārējās mācību jomās.

2. Darba izvirzītais mērķis pētīt un praktiski pierādīt viedierīču efektīvas izmantošanas iespējas lasītprasmes apgūvē pirmsskolā 3. izglītības posmā tika sasniegts, jo autore apkopoja gan vecāku, kā arī jaunāko informāciju kas pieejama par viedierīču lietošanas uzskatiem un pētījumiem pirmsskolā.

3. Pētījuma laikā bērniem vairākas reizes valstība bija noteikusi attālinātās mācības covid19 izplatības dēļ. Darba autore arī šajā laikā aktīvi izmantoja interaktīvās darba lapas kuras atzinīgi novērtēja izglītojamo vecāki kā ieguvumus minot to, ka bērns var darboties patstāvīgi, kamēr vecāks strādā attālināti, veikt pašpārbaudi. Viens no ieguvumiem ir arī fakts, ka nav jāmeklē porinteris, kas ne visiem ir pieejams mājās, un protams, tiek taupīdi dabas resursi, jo netiek izmantotas papīra lapas. Autore kā atgriezenisko saiti no bērniem par veikto uzdevumu saņēma video ierakstus, kā arī portālos, kuros ieeja ar e-klasi autore saņēma aizpildītas darba lapas elektroniski. Šajā laikā tika filmēti video ar veicamajiem uzdevumiem un autore attālināti bija kopā ar bērnu, lai sekmētu bērna augstāko zināšanu līmeni.

4. Tā pat nākas secināt, ka bērniem, kam nav interese par lasīšanu, tā tika sekmēta ar viedierīces palīdzību, jo bērns izrādīja vēlmi ar to darboties, kas netiešā veidā sekmēja lasītprasmes veicināšanu.

5. Pētījuma rezultāti norāda, ka sekmēt lasītprasmes interesi un izaugsmi var ar viedierīču palīdzību.

6. Pētījuma laikā tika apstiprināta autores izvirzītā hipotēze - Ja ikdienas lasītprasmes apmācībās pirmsskolā 3. izglītības posmā izmantos viedierīces, tad notiks sekmīgāka lasītprasmes apguves dinamika, kas atspoguļojas diagrammā.

Priekšlikumi

Priekšlimumi pedagogiem lasītprasmes veicināšanā izmantojot viedierīces.

Darba autore pētījums ilga 2 mācību gadus, kuru laikā tika meklētas dažādas vietnes, kuras izmantot ikdienas darbā lasītprasmes sekmēšanā 3. Izglītības posmā. Darba autore vadoties pēc savas pieredzes izstrādājusi ieteikumus gan sev, gan citiem pirmsskolas pedagogiem:

1. Lai īstenotu šādu pieeju, noteikti grupā ir jābūt vairākām viedierīcēm, ideālā variantā katram bērnam sava, jo vēlme ar to darboties ir ikvienam.

2. Veikt viedierīču uzlādi regulāri, lai nerastos situācija, ka pirmsskolēlam tiek pārtraukta viņa darbošanās.

3. Izstrādāt noteikumus viedierīču lietošanā kopā ar bērniem. Bērni zīmē, raksta noteikumus un izvieto grupas vidē. Stingri pieturēties pie tiem.

4. Tā kā pirmsskolā galvenais izziņas veids ir rotaļa, tad veidot darba lapas kā rotaļu, lai netiešā veidā bērni apgūtu lasītprasmi.

5. Ieteikums veidot darba lapas pašai un pielāgot tās tēmai, bērnu vajadzībām. Veidojot darba lapas ņemt vērā bērnu intereses.

6. Lai apgūtu interaktīvu spēļu un darba lapu izveidi darba autore iesaka pievienoties attālinātajiem kursiem par šo tēmu.

7. Attālināto mācību laikā ļoti noderīgi, kā arī atzinīgi vērtēja vecāki, tieši digitālās darba lapas, jo nav nepieciešams printeris, lai bērns varētu darboties, kā arī bērns ar prieku pavada laiku pie viedierīces lietderīgi un sekmē viņa zināšanu līmeni.

Turpinājumā autore apkopojusi savus ieteikumus, lai mudinātu pirmsskolas skolotājus izmantot viedierīces ikdienas darbā:

1. Bērnam ir jāļauj brīvi izpētīt viedierīce kopā ar pieaugušo, jo bērniem ir interese par visām funkcijām, iespējām. Tajā pat laikā, individuāli pārrunājot noteikumus, kas jāievēro lietojot tieši šo viedierīci. Šāda veida saruna uzsākot lietot viedierīce sekmē bērna atbildības sajūtu, drošības sajūtu un skaidru, saprotamu noteikumu zināšanu. Bērni ir atsaucīgi un labprāt uzklausa skolotājas skaidrojumus.

2. Izmantot viedierīci var personalizēt uzdevumus ar bērnu zīmējumiem, kurus var nofotografēt un pievienot ikvienam darbam, kas to padara personīgi nozīmīgu. Piemēram, ja mākslas centrā bērns uzzīmējis zīmējumu, tad to izmantot kā pamatu pievienojot vārdus, kas bērnam jālasa un jāsavieno.

3. Ieteikums pievērst uzmanību un izmantot arī skaņas signālus pareizas, nepareizas darbības noteikšanā. Tā pat sekmējot lasītprasmi var izmantot balss ieraksta funkciju, kurus veic cits bērns vai skolotāja, kas pasaka noteikumus uzdevumu izpildei. Piemēram – Uzspiežot uz burtu A runā Anna sakot: “Izlasi visus vārdus un atrodi vārdu Kaķis”. Bērns, kas darbojas ar viedierīci apgūst klausīšanās prasmi, lasītprasmi.

4. Ieteicams visus darbus saglabāt viedierīce, lai redzētu, kā darbošanās sekmējusi bērna personīgi augstāko zināšanu un prasmju līmeni. Saglabājot darba lapas viedierīce tās ērti nosūtīt vecākiem e-klasē, lai arī vecāki varētu sekot līdzi bērna zināšanu attīstībai.

5. Ikdienu pirmsskolā ir notikumiem bagāta un tā no skolotājas puses bieži vien tiek iemūžināta fotogrāfijās. Darba autore pēc pieredzes iesaka fotogrāfijas neglabāt tikai savā iedierīcē, bet kopīgot tās ar bērna viedierīcēm un kopā veidot grāmatu. Katru dienu “mākonī” saglabājot fotogrāfijas bērni pieraksta savu tekumu, kas veido grāmatu un ik pēc pāris mēnešiem izlasīt grāmatu kuru kopā sarakstījuši. Šis ir ļoti ērts veids, jo veido atgriezenisko saiti, fotogrāfijas ir krāsainas un nav nepieciešams printeris. Ja doma garāka kā bērni spēj uzrakstīt, tad var pievienot arī balss ieraksta funkciju.

6. Darba autore savā pētījuma laikā sagatavoja neskaitāmas spēles un darba lapas pamatā izmantojot powerpoint izmantojot iespēju saglabāt kā interaktīvu nodarbi. Bet tik pat noderīgas ir darba lapu veidošanas vietnes:

https://www.canva.com/lv_lv/ šobrīd vietne pieejama arī latviešu valodā, bet angļu valodas zināšanas būs nepieciešamas, lai atrastu vairāk sagataves, kā arī attēlus. Iespējamās veidot dažādas interaktīvas spēles.

<https://myworksheetsmaker.com/> plašs klāsts darba lapām un vīdeo filmu veidošanai.

<https://sketch.io/sketchpad-v5.1/> Interaktīvo spēļu, darba lapu pagatavošanai.

<https://www.education.com/worksheets/preschool/> vietnē pieejams plašs klāsts jau gatavu darba lapu angļu valodā, bet vietne piedāvā tās arī pārveidot un pievienot kustīgus objektus, lai darba lapu padarītu interaktīvu.

Izmantotā literatūra

1. Andrew, (2016). *6 essential skills for reading comprehension*, Pieejams: <https://www.understood.org/en/learning-attention-issues/child-learningdisabilities/reading-issues/6-essential-skills-needed-for-reading-comprehension>
2. Arnott,L.,(2017), *Digital technologies and learning in the early years*. London: SAGE Publications Ltd. Pieejams: <https://sk.sagepub.com/books/digital-technologies-and-learning-in-the-early-years>
3. Baroody, A.E., Diamond, K.E., (2014) *Associations among preschool children's classroom literacy environment, interest and engagement in literacy activities, and early reading skills*, Pieejams: [Associations among preschool children's classroom literacy environment, interest and engagement in literacy activities, and early reading skills - Alison E Baroody, Karen E Diamond, 2016 \(lanet.lv\)](#)
4. Centrs Dardedze, (2021), *aptauja par ekrānlaiku ģimenēs ar bērniem*. Pieejams: <https://centrsdardedze.lv/padomi/kampanas/ara-no-ekraniem-kopa-pa-istam/#1>
5. Daniela,L., (2020), *ESF projekts "Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrāde inovatīvu pirmsskolas izglītības programmu nodrošināšanai" (vienošanās Nr. 8.3.1.2/19/A/014)*. Pieejams: <https://happykids.lv/lv/raksts/digitalas-tehnologijas-pirmsskolas-nenozime-sedet-pie-ekraniem>
6. Flewitt, (2011), *Technology and Interactive Media as Tools in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8*, Pieejams: https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/ps_technology.pdf
7. Geske, A., (2006). *Izglītības pētniecība. Rīga*, LU Akadēmiskais apgāds
8. Golubina,V. (2007), *Pirmsskolas pedagoga rokasgrāmata*, SIA Izglītības solī http://easereading.org/wp-content/uploads/2015/12/Handbook_LV.pdf
9. Irbe, A., Lindenberga,S., (2015). *Bērns runāt mācās ģimenē*. Rīga: RaKa.
10. Kaban, A.L., Karadeniz, S., (2021) *Children's Reading Comprehension and Motivation on Screen Versus on Paper*. Pieejams: <https://doi.org/10.1177/2158244020988849>
11. Kājiņa,D. (2021), *Projekts - Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrāde inovatīvu pirmsskolas izglītības programmu nodrošināšanai*. Pieejams: <https://www.creakids.lv/projekti/modernizes-macibu-materialus-pirmsskolas/>
12. Kaņepēja,R (2003) *Es gribu iet skolā*, SIA "Puse Plus" Rīga

13. Kaye, L. (2017), *Young Children in a Digital Age*. London: Routledge. Pieejams: <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781315752709/young-children-digital-age-lorraine-kaye>
14. Lašinska, D. (2020), *Nākotnes klase*, Pieejams: <https://www.vatp.lv/macibu-klases-20-08>
15. Medlicott, M. (2018). *Storytelling and Story-Reading in Early Years : How to Tell and Read Stories to Young Children*. London: Jessica Kingsley Publishers
16. Montessori, M. (2019) *Aprobējošais prāts*, JR apgāds
17. Pole, V., (2017), *Liepājniekiem.lv. Mūsdienu tehnoloģijas pirmsskolā? Jā, kāpēc ne!*
Pieejams: [Mūsdienu tehnoloģijas pirmsskolā? Jā, kāpēc ne! | liepajniekiem.lv](http://musedienu-tehnologijas-pirmsskola.lv)
18. Riekstiņa, S. (2021), *pieredzes dalīšanās - Jaunās un digitālās tehnoloģijas pirmsskolā*,
Pieejams: <https://skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/jaunas-un-digitalas-tehnologijas-pirmsskola>
19. Rouvana, K., (2015), *Tehnoloģiju ietekme uz bērniem*, Pieejams: [Tehnoloģiju ietekme uz bērniem - Prieka Vēsts \(priekavests.lv\)](http://tehnologiju-ietekme-uz-bērniem-prieka-vests.priekavests.lv)
20. Rozenfelde, M. (2015), Dr.paed., asoc. prof. kā atbildīgā persona pētījumam Erasmus programmā. *Lasīšana viegli un ar prieku*. Pieejams:
21. Rozentāle, I., (2021), *Kas mums jāzina par mūsdienu bērniem*, Pieejams: [Bērnu audzināšanas izaicinājumi informācijas sabiedrībā: Cālis.lv – Pirmais Latvijas Ģimenes Portāls \(delfi.lv\)](http://bernu-audzinanas-izaicinajumi-informacijas-sabiedriba-calis.lv)
22. Rubene, Z. (2013) *Pedagogiem jāpārvērtē pieņēmums, ka mediju lietošana ir izklaide*. Skolas vārds.
23. Sheehy, K., Holliman, A. (2018), *Education and new technologies*. London: Routledge,
Pieejams: <https://www.routledge.com/Education-and-New-Technologies-Perils-and-Promises-for-Learners/Sheehy-Holliman/p/book/9781138184947>
24. SKDS un Tele2, (2021), *pētījums par vecumu, kad bērnam ir sava viedierīce*. Pieejams: <https://nra.lv/maja/355506-petijums-latvija-berns-pie-savas-viedierices-tiek-7-gadu-vecuma.htm>
25. Skola 2030, (2016) *Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā*. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>
26. Skola 2030, (2016), *Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā. Caurviju prasmes pirmsskolā*, Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/357>

27. Skola 2030, (2020), *Skola2030 Ziņas Novembris - 2020*. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>
28. Skulte, I. (2012), *E- grāmata un interaktīvā tāfele- tehnoloģijas mūsdienu skolā; izaicinājumi, iespējas un aizspriedumi*. Latvijas Universitātes Raksti. 781. sēj.
29. Špona, A. (2006) *Audzināšanas process teorijā un praksē*, Izdevniecība RaKa
30. Tanita, K., Rudnika, A. (2020), *Ko domā mans bērns? praktiskā psiholoģija mūsdienīgiem vecākiem.*, Zvaigzne ABC
31. Valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijas, 2012, (21.11.2018), noteikumi Nr. 716 *Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem*. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/250854-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitibas-vadlinijam>
32. Zabatiero, J., Mantilla, A., Danby, S., Straker, L., Edwards, S., (2018), *Young children and digital technology: Australian early childhood education and care sector*, Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/326013875_Young_Children_and_Digital_Technology_Australian_Early_Childhood_Education_and_Care_Sector_Adults'_Perspectives
33. Zariņa, S., (2019) *māciunmācies.valoda.lv 2019. gada pētījums*. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/03/TAGAD_2021_WEB_2021.pdf

Pielikumi

1. Pielikums. *Lasītprasmes attīstības izvērtējums*

5-7 gadus vecu bērnu lasītprasmes attīstības izvērtējums

Vērtēšanas apguves līmeņi: 1- sācis apgūt; 2- turpina apgūt; 3- apguvis; 4- apguvis padziļināti.

Bērna vārds, uzvārds.		Alise Apsīte (vārds mainīts)															
Dzimšanas dati.		07.10.2014.															
	Kritēriji*	oktobris, 2019.g.				aprīlis, 2020.g.				oktobris, 2020.g.				aprīlis, 2021.g.			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1.	Atšķir un nosauc pirmo skaņu vārdā.			X				X				X					X
2.	Atšķir un nosauc skaņas vārdos.			x				X				X					X
3.	Pareizi izrunā visas skaņas.			X				X				X					X
4.	Skaņas apzīmē ar atbilstošu burtu.			X				X				X					X
5.	Lasa zilbes.		X				X				X						X
6.	Lasa vārdus.		X				X				X						X
7.	Lasa vārdus, saprot lasīto.	X					X				X						X
8.	Raksta burtu elementus neierobežotā laukumā.			X				X				X					X
9.	Raksta rakstītos burtus neierobežotā laukumā	x				x				x						x	
Komentāri, plānotās darbības izaugsmes veicināšanai (ieraksta datums). Turpināt vingrināties saklausīt skaņas vārdos. (04.10.2019.) Vingrināties saklausīt skaņas zilbēs, īsos vārdos, salikt tos no burtiem, rakstīt. (06.10.2019.) Vingrināties noteikt skaņas vietu vārdā, skaņu skaitu vārdā. (05.12.2019.) Vingrināties lasīt zilbes, sapludināt tās vārdos, lasīt īsus vārdus. (29.10.2020.) Turpināt vingrināties ikdienas situācijās lasīt īsus vārdus. (12.01.2020.) Vingrināties lasīt īsus vārdus (26.03.2020.) Veicināt interesi par rakstītajiem burtiem. (30.03.2020.) Vingrināties lasīt zilbes un sapludināt tās vārdos. (12.04.2020.) Turpināt veicināt interesi par rakstītajiem vārdiem. (12.04.2020.) Strādāt pie skaņu analīzes un sintēzes prasmju pilnveidošanas. (01.05.2021.) Turpināt lasīt vārdus, teikumus ar izpratni. (01.05.2021.)																	

*Kritēriji no pirmsskolas mācību programmā plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem.

Aptaujas anketa

Cien. vecāki, lūgums aizpildīt manis sagatavoto aptaujas anketu, kuras rezultātus izmantošu sava bakalaura darba pētnieciskajā daļā. Aptaujā ir 8 jautājumi, kuras aizpildīšana Jums aizņems 3-5 minūtes laika.

1. Kāds ir Jūsu bērna vecums?

---

2. Vai jūsu bērns izmanto viedierīces ikdienā?

---

3. Ja izmanto, tad kādas? (iespējami vairāki atbilžu varianti)

Viedtālrunis;

Planšetdatordators;

Dators;

Viedpulkstenis;

Televizors ar interneta pieslēgumu.

4. Kādam nolūkam Jūsu bērns izmanto katru no ierīcēm?

---

5. Vai ir kādi noteikumi, kurus bērns ievēro darbojoties ar viedierīcēm?

---

6. Cik ilgu laiku dienā Jūsu bērns pavada pie viedierīcēm?

---

7. Vai atbalstāt viedierīču izmantošanu pirmsskolas izglītības iestādē?

---

8. Vai esat informēts, ka ir pieejamas dažādas platformas lasītprasmes apguvei viedierīcēs?

---

3. Pielikums. *Vecāku atļauja bērna pētnieciskajā darba daļībā*

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
**PEDAGOĢIJAS,
PSIHOĢIJAS UN
MĀKSLAS FAKULTĀTE**

Latvijas Universitātes 3. kursa profesionālās bakalaura studiju programmas "Skolotājs" ar kvalifikāciju Pirmsskolas un sākumskolas skolotājs studentei Alisai Hartmanei programmas ietvaros jāveic pedagoģiskais pētījums ko iekļaut savā bakalaura darbā.

Studente lūdz atļauju veikt pedagoģisko pētījumu bakalaura darba ar nosaukumu "Viedierīču izmantošana lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā 3. izglītības posmā." ar jūsu bērnu, ikdienas mācību procesā izmantojot arī viedierīces. Ieūtie dati tiks izmantoti tikai studentes bakalaura darbā.

Es..... (vecāka vārds, uzvārds) **atļauju / neatļauju** (vajadzīgo pasvītrot)
studentei Alisai Hartmanei veikt pedagoģisko pētījumu ar manu bērnu .....
un ikdienas mācību procesā izmantot viedierīces bakalaura darba vajadzībām.

Paraksts:

Datums: 2019. gada .....

4. Pielikums. *Individuāls lasītprasmes plāns*

I. Individuālais izglītības programmas apguves plāns:

No 08.10.2019. līdz 15.01.2020.

Iestādes nosaukums, (grupa): Ventspils PII "XXX" Y grupa

Plāna sastādīšana (datums) 08.10.2020.

Izglītojamā vārds, uzvārds: **Estere Sproģe** (vārds mainīts)

Plāna pārskatīšana (datums) 15.01.2021.

Direktora vietnieks mācību darbā vai metodiķis: Laila Frišere (vārds mainīts)

Stiprās puses , uz kurām balstīties:		Vājās puses , kurām pievērst uzmanību:			
<ul style="list-style-type: none"> - Ir ieinteresēta mācībās; - Saklausa vārda pirmo skaņu; - Prot sadalīt zilbēs vienkāršus vārdus. 		<ul style="list-style-type: none"> - Nepazīst burtus; - Ātri aizmirst apgūto; 			
Mērķis (ko sasniedz izglītojamais) – apzīmē skaņas ar atbilstošiem burtiem, saklausa skaņas zilbēs, īsos vārdos.					
Plānotie uzdevumi	Bērns/skolēns	Skolotājs	Vecāki	Atbalsta personāls un plānotie pasākumi	Plānotais rezultāts
<ul style="list-style-type: none"> - Apgūt lielos iespiestos burtus; - Taktēt vārdus, apzīmējot īsos un garos patskaņus; - Saklausīt skaņas zilbēs, īsos vārdos 	<ul style="list-style-type: none"> - Apgūst burtus mācību procesā grupā un logopēdiskajās nodarbībās; - Mācās taktēt vārdus, apzīmējot īsos un garos patskaņus; - Vingrinās saklausīt skaņas zilbēs, īsos vārdos, saliek ar burtiem nosauktās zilbes, vārdus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Māca skaņām atbilstošos burtus; - Rosina saskatīt burtus apkārtņē; - Vērš bērna uzmanību uz patskaņu garumu, taktējot/ dalot zilbēs vārdus; - Piedāvā norakstīt neliela apjoma tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Veicina bērna interesi par burtiem, lasīšanu, lasot grāmatas, pievēršot uzmanību burtiem apkārtņē; - Nostiprina pirmsskolas izglītības iestādē iegūtās zināšanas, atkārtojot apgūtos burtus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Logopēdiskās nodarbības divas reizes nedēļā; - Logopēds strādā ar lasītprasmes veicināšanas uzdevumiem burtu apguvei; - Attīsta fonemātiskos procesus: analīzi un sintēzi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pazīst lielos iespiestos burtus; - Atšķir un nosauc skaņas zilbēs, īsos vārdos; - Saliek zilbes, īsus vārdus no burtiem, ievērojot virzienu no kreisās puses uz labo. - Mācību laikā izmanto burtu atgādnēs.

II. Vienošanās par plāna īstenošanu

Sadarbība ar vecākiem

Datums	Aktivitāte	Turpmāk plānotais
06.10.2019.	Informēt vecākus par novērotajām grūtībām burtu apguvē, lasīt un rakstītprasmes apguves grūtībām. Kopīgi izrunāt bērna stiprās un vājās puses.	Sastādīt individuālo mācību plānu.

09.12.2019.	Pārrunāt ar vecākiem individuālā mācību plāna realizācijas gaitu. Vienoties par vecāku iesaistīšanos bērna apmācībā, atbalstu un iedrošinājumu bērnam. Vienoties par saziņas veidu – individuālas sarunas par bērna sasniegumiem ikdienā, e – klases pasts.	Individuālā mācību plāna realizācija.
15.01.2020.	Pārrunāt ar vecākiem individuālā plāna realizācijas rezultātus un vienoties par turpmākajiem plāna mērķiem un uzdevumiem.	Individuālā mācību plāna mērķu pārskatīšana, uzdevu izvirzīšana, balstoties uz bērna mācību sasniegumiem. Jaunā individuālā mācību plāna realizēšana.

Datums	Aktivitāte	Turpmāk plānotais
06.10.2019.	Informēt vecākus par novērotajām grūtībām burtu apgūvē, lasīt un rakstītprasmes apguves grūtībām. Kopīgi izrunāt bērna stiprās un vājās puses.	Sastādīt individuālo mācību plānu.
09.12.2019.	Pārrunāt ar vecākiem individuālā mācību plāna realizācijas gaitu. Vienoties par vecāku iesaistīšanos bērna apmācībā, atbalstu un iedrošinājumu bērnam. Vienoties par saziņas veidu – individuālas sarunas par bērna sasniegumiem ikdienā, e – klases pasts.	Individuālā mācību plāna realizācija.
15.01.2020.	Pārrunāt ar vecākiem individuālā plāna realizācijas rezultātus un vienoties par turpmākajiem plāna mērķiem un uzdevumiem.	Individuālā mācību plāna mērķu pārskatīšana, uzdevu izvirzīšana, balstoties uz bērna mācību sasniegumiem. Jaunā individuālā mācību plāna realizēšana.

III. Plāna īstenošanas izvērtējums

Datums: 15.01.2020.

Speciālistu viedoklis/atzinumi

Estere logopēdiskajās nodarbībās ir apguvusi burtus A, Ā, B, C, Č, D, E, Ē, F. Sasaista tos ar atbilstošām skaņām. Burtu B, D un F nosaukšanai vēl ir nepieciešama burtu atgādne.

Spēj atpazīt apgūtos burtus darba lapās ar pārklātiem burtiem, paslēptiem burtiem.

Nosaka vārda pirmo skaņu un sasaista to ar apgūto burtu.

Bērna/skolēna zināšanas, prasmes un attīstības līmenis

Spēj noteikt vārda 1.skaņu. Sasaista skaņas ar apgūtajiem burtiem. Prot dalīt vārdu zilbēs.

Mācās taktēt zilbes. Mācās saklausīt skaņas zilbēs.

Vecāku viedoklis

Paldies pedagogiem un logopēdei par izvērstu un skaidri saprotamu plānu mana bērna lasītprasēs sekmēšanai. Man bija viegli līdzdarboties ikdienā, jo individuālajās sarunās daudz tikai skaidrots, atbildēts uz manis uzdotajiem jautājumiem, kā arī dotas darba lapas, spēles un kartītes, lai darbotos arī mājās.

Bērna/skolēna viedoklis

Man patika darboties pie logopēdes vienai pašai, viņa man palīdzēja iemācīties burtus.

Plāna izmaiņas/ papildinājumi

Nav nepieciešami

Nākamie veicamie soļi

Turpināt mācīt atlikušos burtus. Turpināt mācīt zilbju un vārdu taktēšanu. Mācīt saklausīt skaņas zilbēs un vārdos, salikt tos no burtiem, uzrakstīt.

Nākamais izvērtēšanas datums/periods: 01.09.2020.

Visu plāna īstenošanā iesaistīto skolotāju paraksti _____

Vecāku/likumīgo pārstāvju paraksti _____

GALVOJUMS

Es, Alisa Hartmane,

apliecinu, ka bakalaura darbs izstrādāts atbilstoši zinātniskās ētikas principiem.

Darbā izmantotā literatūra u. c. avoti norādīti literatūras u. c. avotu sarakstā.

Dažāda veida informācijai (atziņām, citātiem, attēliem, tabulām u. c.), kas iegūta no minētajiem avotiem, pētnieciskajā darbā un tā pielikumos norādītas atsauces.

Darba autors, Alisa Hartmane
(vārds, uzvārds)

_____
(paraksts)

Datums: 18.11.2021.

IZZIŅA PAR AIZSTĀVĒŠANU

Kvalifikācijas darbs / **Bakalaura darbs** / (atbilstošo pasvītrot)
LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē

Ar savu parakstu apliecinu, ka darbs izstrādāts patstāvīgi.
Darba autors: Alisa Hartmane _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai.
Darba zinātniskais vadītājs:

Profesore   Dr.Psych.   Tija Zīriņa

_____
(akadēmiskais amats, zinātniskais grāds, vārds, uzvārds, paraksts)

Darbs iesniegts LU Kuldīgas filiālē

Biroja administratore _____ **Jana Roze** _____. _____. 20 _____.
(paraksts) (paraksta atšifrējums) (datums)

Kvalifikācijas darbs / **Bakalaura darbs**
Pārbaudījuma komisijas 20 _____. gada _____ sēdē, protokola
Nr. _____

vērtējums _____
(vērtējums ballēs)   (vērtējums vārdiem)

Valsts pārbaudījuma komisijas priekšsēdētājs

_____
(akadēmiskais amats, zinātniskais grāds, vārds, uzvārds)   (paraksts)